

DE KORHAAN

vogelwerkgroep het gooi en omstreken

1972

DE KORHAAN

tijdschrift voor vogelstudie en -waarnemingen uit het gebied tussen vecht en eem, tevens orgaan van de vogelwerkgroep het gooi en omstreken, verschijnt eenmaal per twee maanden.

redactie en advertenties: fuchsiastraat 10, hilversum.

contributie: minimaal f 15,- per jaar voor leden van 18 jaar en ouder [huisgenoten half geld], over te maken op postgiro nr. 2529179 t.n.v. de penningmeester.

bank: alg. bank nederland n.v., hilversum
bankgiro nr. 328587.

inzenden kopij: uiterlijk 14 dagen voor de verschijningsdatum van de korhaan.

OVERNAME VAN ARTIKELN, GEHEEL OF GEDEELTELIJK, ALSMEDE VAN ILLUSTRATIES, UITSLUITEND MET SCHRIFTELIJKE TOESTEMMING VAN DE REDACTIE.

de vogelwerkgroep het gooi en omstreken heeft ten doel de bestudering en de bescherming van vogels in de ruimste zin. haar werkterrein wordt voornamelijk omsloten door vecht en eem.

voor al uw
tegelwerk*

*
aren de later

g van amstelstraat 32, hilversum
tel. 49787 - 12006

HET

**SAMENWERKEND
ADVIESBUREAU VOOR DE
ONDERNEMER**

GEEFT ADVIEZEN INZAKE:

- A oprichting van Vennootschappen onder firma
- B oprichting Naamloze Vennootschappen en Besloten Vennootschappen
- C het ontwerpen van aangepaste akten en statuten
- D overdracht van bedrijven
- E in- en uittreden van vennoten
- F verandering van bedrijfsvorm
- G samenwerkingsvormen
- H fusies

Mauritslaan 37, Hilversum
Telefoon 02150 - 47665

EEN HONDELEVEN

Er is al heel wat afgeschreven en gesproken over de schade die de honden al dan niet zouden aanrichten in de natuur. Enige tijd geleden speelde zich in het dagblad "De Gooi- en Eemlander" door middel van de ingezonden stukken ook weer een discussie af omtrent dit onderwerp.

Vooraf de hondenbezitters vinden dat honden vrij moeten kunnen rondlopen door bos en hei. Enkelen van hen vinden het wel billijk, dat hun hond in de broedtijd aan de lijn gaat.

Wanneer men iemand verzoekt zijn hond aan de lijn te doen, dan hoort men vaak de opmerking: "Maar mijnheer, mijn hond jaagt niet; kijk maar eens hoe rustig hij hier naast mij loopt."

Uiteraard zijn er honden, die niet of niet meer jagen omdat ze of te oud, of goed afgericht zijn. Maar ook deze honden zijn schadelijk in natuurgebieden, zij het dan dat ze er niet actief bij betrokken zijn.

Met name het reewild heeft een gruwelijke hekel aan alles wat maar naar honden ruikt. Een reekalf, dat een hondelucht bij zich draagt, is absoluut ten dode opgeschreven! Een ree, dat eenmaal de geur van een hond heeft opgevangen, mijdt de plek waar het deze verwaaiing kreeg, zolang de hondegeur daar aanwezig is. Het wild kent de hond als zijnde een gevaarlijk roofdier.

Honden zijn van nature, voor zover men dat nog zeggen kan, roofdieren en het jachtinstinct is bij de meeste honden nog aanwezig.

Het zou eigenlijk helemaal niet zo erg zijn, als een hond eens een konijntje te pakken krijgt, maar er zijn zo vreselijk veel honden in Nederland en vrijwel alle willen wel eens een konijntje pakken. En dat is ontoelaatbaar.

In de Nederlandse Jager van 20 juli 1973 (78ste jaargang, nr. 5) las ik iets over de aantallen honden, die in Nederland worden ingeschreven. "Uit officiële gegevens van de Raad van Beheer blijkt, dat in één maand (april) meer dan 7000 rashonden werden ingeschreven. Hieronder waren 500 jachthonden. Bij navraag bij de Raad van Beheer bleek, dat IEDER JAAR

zo'n 60.000 rashonden worden ingeschreven. Hierbij kunnen we minstens een zelfde aantal niet raszuivere honden optellen.", aldus de Nederlandse Jager. Als al die honden op de vrije natuur worden losgelaten zal dat een enorme schade betekenen.

Om wild en gevogelte te beschermen tegen de honden hebben de eigenaars van sommige natuurterreinen enkele bepalingen opgesteld. In een aantal terreinen van de stichting "Het Gooisch Natuurreservaat" is het verboden de hond onaangeliend mee te nemen tussen 15 maart en 15 juli. In de terreinen van de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten is dat het gehele jaar verboden. Omdat het aanlijnen van honden een nogal ruim begrip is, men kan immers een lijn nemen van 10 meter of zelfs nog langer, en zulke gevallen komen inderdaad voor, is men in het nationaal park "De Hoge Veluwe" nog een stapje verder gegaan, want daar mag men de hond niet anders meenemen dan KORT-aangeliend. In enkele wildgebieden op de Veluwe is het meenemen van honden helemaal niet toegestaan. Dat is wel de meest effectieve methode om het wild en de vogels te beschermen tegen de roofzuchtige huisdieren. Zover zijn we in het Gooi nog niet.

In enkele wetten zijn bepalingen opgenomen met betrekking tot de bescherming tegen honden.

Het Wetboek van Strafrecht geeft in art. 425 een bepaling betreffende het aanhitsen of het niet terughouden van een dier (dus ook een hond) wanneer dit een mens aanvalt.

De Jachtwet verplicht bij art. 25 (het zgn. wandelaarsartikel) een ieder te verhinderen dat een hond, die onder zijn toezicht staat, wild zoekt of vervolgt, bemachtigt of doodt op gronden, waarop men niet bevoegd is te jagen.

De Vogelwet 1936 kent alleen een bepaling dat het verboden is een hond bij zich te hebben bij het zoeken naar eieren (art. 17 lid 3).

De Natuurbeschermingswet kent geen speciale bepalingen ten aanzien van honden in de natuur. Bovendien wordt deze wet nog vrijwel niet gehanteerd.

PROGRAMMA

De programmagegevens zijn dit keer erg schaars, omdat wij van het secretariaat geen gegevens ontvingen van de ledenavonden. Wij kunnen U daarom alleen de data geven, waarop deze zullen worden gehouden. En dat zijn, zoals gebruikelijk, telkens de vierde donderdagen van de maand, te weten 27 september, 25 oktober, 22 november, 24 januari, 28 februari, 22 maart (algemene ledenvergadering) en 26 april.

Wij vertrouwen er echter op dat U toch in grote getale zult komen, want U bent er zo langzamerhand wel aangewend, dat onze ledenavonden steeds een bijzonder interessant en leerzaam karakter hebben en het kan niet anders of de avond van de 27ste september belooft een goede te worden. Zoals U elders in dit nummer uitgebreider kunt lezen, worden de avonden niet langer in de bovenzaal van de Openbare Leeszaal aan de 's-Gravelandseweg te Hilversum gehouden, maar in een zaal van de Goede Herderkerk, eveneens in Hilversum.

Van de subgroep avifauna ontvingen wij wel gegevens voor deze rubriek en wel een tweetal avifauna-excursies.

zondag, 30 september: Ochtendexcursie langs het Tienhovenskanaal, o.l.v. de heer P.v.d.Poel. Vertrek om 7.00 uur vanaf het einde van de weg langs de Egelshoek langs het Tienhovenskanaal. Deze weg begint bij de Noodweg, tussen het vliegveld en het Marine Opleidingskamp. Er is parkeergelegenheid voor Uw auto.

zaterdag, 3 november: Ochtendexcursie langs de Gooimeerkust. Vertrek om 7.30 uur vanaf Fort Ronduit (parkeerplaats voor het industrieterrein).

Wij willen U tenslotte nog wijzen op een ander, jaarlijks terugkerend evenement in het Gooi: de Herfstflora. Deze zal van vrijdag 28 september t/m zondag 7 oktober in het Singermuseum in Laren worden gehouden. Ook de Vogelwerkgroep zal daar met een stand aanwezig zijn. Inlichtingen daarover bij mej.K.Vervoort, Arubalaan 4, Hilversum.

Tot zover dan de programmagegevens. Hopelijk zullen wij in het volgende nummer meer over de ledenavonden kunnen berichten.

Red.

(vervolg van pagina 1)

De Wet op de Dierenbescherming geeft aan de opsporingsambtenaren de bevoegdheid om honden, die tussen zonsondergang en zonsopgang elders dan op het erf van de eigenaar of houder worden aangetroffen, op te vangen en honden, die zich zonder toezicht bevinden op erven of in het veld als bedoeld in artikel 1 van de Jachtwet, en welke een onmiddellijk gevaar vormen voor zich op het erf of in het veld bevindende dieren, waarvan de instandhouding gewenst is, te vangen en, als geen ander middel tot afwering van het gevaar ten dienste staat, te doden (art. 4 lid 1).

Het zal duidelijk zijn dat deze wettelijke bepalingen weinig effect sorteren, wanneer er niet voldoende gecontroleerd wordt. Die controle is een groot pro-

bleem. Politie en natuurbeschermingsinstanties, die deze controles moeten uitvoeren, kampen dikwijls met een tekort aan personeel. Bovendien maakt de veelheid aan bepalingen het controleren vaak erg moeilijk.

Er moet echter nodig wat gaan gebeuren, wil men de natuur een afdoende bescherming geven.

Het zal voor een hond dan niet zo leuk zijn om altijd aan het lijntje gehouden te worden, het is voor het wild en voor de vogels evenmin leuk om altijd door honden te worden opgejaagd. Het wordt hoog tijd om de in het wild levende dieren eens te verlossen van hun "hondelven".

Kl.

EXCURSIES

1. zondag, 1st november: Halfexcursie naar de Peel. Roofvogels en misschien zien we Kraanvogels. Vertrek om 9.30 uur vanaf het Oosterspoorplein te Hilversum. De kosten bedragen ca. f15,-, afhankelijk van het aantal km. f5,- vooraf. Opgave tot 3 november.
2. vrijdag, 12 oktober t/m zondag, 14 okt.: Weekendexcursie naar Ameland. We overnachten in het Kamp-huis te Nes. Er moet o.a. worden meegenomen: warme en waterdichte kleding, laarzen, een slaapzak, een kussen, een deken (er is géén extra deken) en brood voor vrijdag en zaterdagmorgen. Vertrek om 14.30 uur vanaf het Oosterspoorplein te Hilversum. Vertrek van de boot Holwerd om 18.45 uur. Vertrek zondag vanaf Ameland om 17.30 uur. We nemen bij vroegtijdige reservering de auto mee het eiland op. Daarom moet U zich zo spoedig mogelijk opgeven, in elk geval vóór 28 september a.s. De kosten bedragen ca. f50,- (waarbij inbegrepen 2 warme maaltijden). Hiervan moet f10,- vooruit worden betaald.

Voor beide excursies geldt, dat wordt gereden met eigen auto's. De niet-autobezitters kunnen mee als passagiers. U kunt zich opgeven bij de heer C.de Rooij, Rading 80 te Nieuw-Loosdrecht, telefoon: 02158-1641 (na 18.00 uur); postgiro: 466173.

MEDDEDELINGEN

Documentatiecentrum.

Ingevolge het door de algemene ledenvergadering van 29 maart j.l. vastgestelde huishoudelijk reglement behoort het o.m. tot de taak van de secretaris een documentatieverzameling in te richten, die door de leden kan worden geraadpleegd. Het mag als bekend worden verondersteld dat ons orgaan De Korhaan niet alleen aan de leden wordt toegezonden, maar ook aan tal van andere vogelwerkgroepen e.d. die op hun beurt ons hun verenigingsblad toezenden. Dikwijls staan hierin zeer lezenswaardige artikelen, inventarisatiegegevens van bepaalde gebieden of soorten e.d..

Om de hierin geïnteresseerde leden op het voorkomen van een bepaald onderwerp in een van deze publicaties te attenderen, zal in het vervolg in De Korhaan een vaste rubriek worden gewijd aan de ontvangen periodieken met een uiteraard zeer korte inhoudsvermelding.

Mevrouw De Wijs, Stalpaertstraat 10 te Hilversum heeft zich bereid verklaard ook in de toekomst deze documentatieverzameling te beheren. Ieder lid, dat

een of ander blad wil inzien, is bij haar welkom. Men schrome niet haar hiervoor lastig te vallen, want het zal haar een genoegen zijn iedereen, die bij haar aanbelt, te ontvangen.

In principe worden de bladen niet uitgeleend, daar de ervaring helaas heeft geleerd dat hiermee een te grote wissel werd getrokken op het vertrouwen dat ieder zou begrijpen dat het materiaal weer spoedig terug moest zijn. Hierdoor zijn een aantal betreuenswaardige hiaten in de verzameling ontstaan.

De secretaris.

Goedkeuring statuten.

Bij Koninklijk Besluit van 2 juli 1973, nr. 50, zijn de statuten van onze vogelwerkgroep, zoals deze werden vastgesteld in de algemene ledenvergadering van 29 maart 1973, goedgekeurd.

Dit houdt in dat onze vereniging is erkend in de zin van de wet van 22 april 1855 (Stbl. 32) en thans dus rechtspersoonlijkheid bezit.

Nieuwe plaats voor onze ledenavonden.

Van de directeur van de Stichting Hilversumse Openbare Bibliotheken ontvingen wij de mededeling dat het vanaf 1 september a.s. niet meer mogelijk is gebruik te maken van de bovenétage van de Openbare Leeszaal aan de 's-Gravelandseweg te Hilversum, zulks in verband met de omstandigheid dat genoemde stichting deze ruimte nodig heeft voor eigen gebruik.

Wij waren hierdoor genoodzaakt op tamelijk korte termijn een oplossing te vinden voor ons "huisvestingsprobleem". Bij het zoeken hiernaar ging onze voorkeur uit naar een gelegenheid in Hilversum, waarover wij op de vierde donderdag van de maand zouden kunnen beschikken, zulks om zo weinig mogelijk verandering te brengen in de al jaren bestaande traditie onze ledenavonden in die plaats en

op die avond te houden.

Dit beperkte uiteraard onze mogelijkheden, maar uiteindelijk zijn wij er toch in geslaagd huisvesting te vinden, die aan onze voorwaarden voldoet.

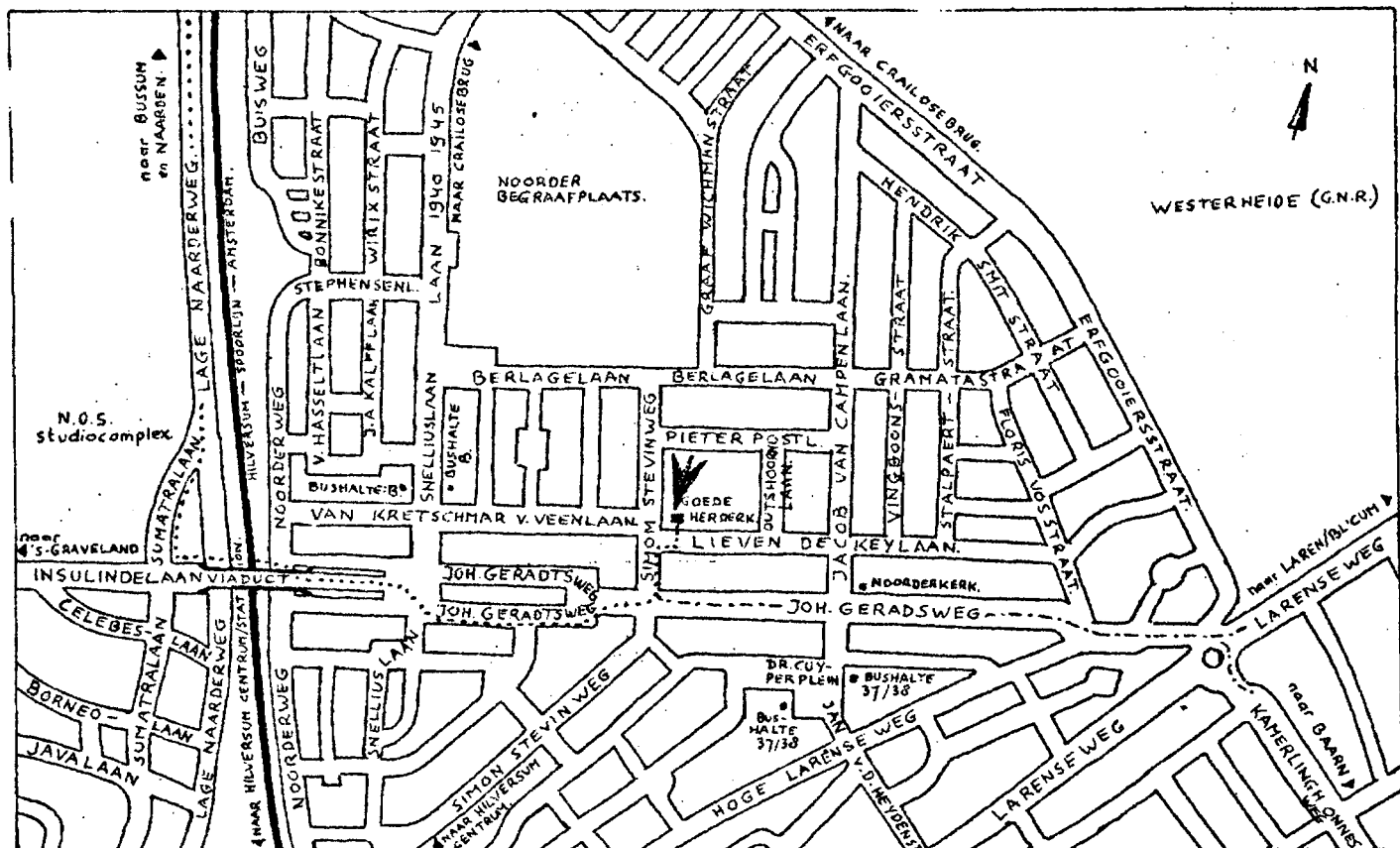
Met ingang van het nieuwe seizoen zullen onze ledenavonden worden gehouden in een zaal van de GOEDE HERDERKERK, gelegen aan de Simon Stevinweg 146, hoek Lieven de Keylaan, in Hilversum.

Wij hopen dat veel leden zich op 27 september a.s. persoonlijk ervan zullen overtuigen dat deze keus geslaagd is.

Het bestuur.

Op het kaartje hieronder is de ligging van de Goede Herderkerk aangegeven. Zie voor enkele praktische gegevens ook de volgende pagina.

Red.

Op weg naar de Goede Herderkerk.

Hieronder geven wij U enkele praktische wenken met betrekking tot de bereikbaarheid van de Goede Herderkerk.

1. Als U per auto vanuit de richting Bussum komt kunt U twee routes volgen naar de kerk:
 - a. via de Lage Naarderweg - Sumatralaan - over het viaduct - Joh.Geradtsweg - Simon Stevinweg;
 - b. via de Craillösebrug - Erfgooiersstraat - De Kupstraat - Laan 1940 1945 - Van Kretschmar van Veenlaan - Simon Stevinweg.
2. Als U per auto vanuit de richting Laren komt rijdt U via de Larenseweg - Joh. Geradtsweg - Simon Stevinweg.
3. Automobilisten uit de richting Baarn rijden via de Soestdijkerstraatweg - Oosterengweg - Jan v.d.Heydenstraat - Dr.Cuijpersplein - Joh.Geradtsweg - Simon Stevinweg.
4. Vanuit de richting 's-Graveland rijdt U via de 's-Gravelandseweg - Koninneweg - Hoge Naarderweg - Insulindelaan - viaduct over - Joh.Geradtsweg - Simon Stevinweg.
5. Vanuit de richting Loosdrecht rijdt U via de Loosdrechtseweg - Vaartweg - Geert v.Mesdagweg - 's-Gravelandseweg - en verder als vorige route. (wielrijders rijden in plaats van de Geert van Mesdagweg de Schuttersweg).

Per bus is de Goede Herderkerk te bereiken vanuit de richting Laren, Blaricum en Huizen met lijn 37/38. Deze bus vertrekt om 19.27 uur van het busstation te Laren en is om ca. 19.35 uur op het Dr. Cuyperplein. Terug vertrekt deze bus om ca. elk heel uur tot 24.00 uur vanaf het Dr. Cuyperplein. Daarvandaan is het ongeveer tien minuten lopen naar de kerk. Vanaf het station van Hilversum brengt buslijn B u dichtbij de kerk. U moet dan uitstappen bij de halte Snelliuslaan/ Joh.Geradtsweg. Deze bus vertrekt om ca. 19.28 uur vanaf het station en is om 19.37 uur bij de Snelliuslaan. Terug gaat deze bus vijf minuten over het hele en het halve uur tot 0.05 uur. Van de halte Snelliuslaan is het ook ca. 10 minuten lopen. (wijzigingen voorbehouden).

Ledenmutaties.

Nieuwe leden:

hr.J.J.Fennet, Frans Frederik Hendriklaan 74, Naarden, 02159-43550;
rhw.C.A.Oosterhuis-Hogenbirk, Kerklaan 91 Kortenhoef, 02150-60327;
hr.H.T.van der Pol, Calvijnhof 7, Hilversum, 02150-17182;
mw.J.Udo-Zoutendijk, Nagtglaslaan 4, Naarden, 02159-41569;
hr.S.de Vries, Soestdijkerstraatweg 155, Hilversum.

Adreswijzigingen:

hr.P.A.M.Delen (in vroegere opgaven abusievelijk vermeld als Belen), Voltastr. 7, Amersfoort;
hr. en mevr.D.A.Jonkers-Kemper, Juffersland 16, Leersum;
hr.C.G.A.M.van der Poel, Mecklenburglaan 14, Bussum;
hr.L.F.Rijnja, K.P.C.de Bazelstraat 9, Bussum.

Bedankt als lid:

hr.W.M.van Hoogmoed, Hoge Larenseweg 173 Hilversum;
hr.J.J.Otte, Koppelweg 5, Huizen;
mw.V.B.Ploeger-Baerts, Zwaluwlaan 94, Bussum;
hr.B.F.M.Wijlens, Ereprijsstraat 6, Soest.

Overleden:

hr.S.Disselkoen, Beethovenlaan 45, Hilversum.

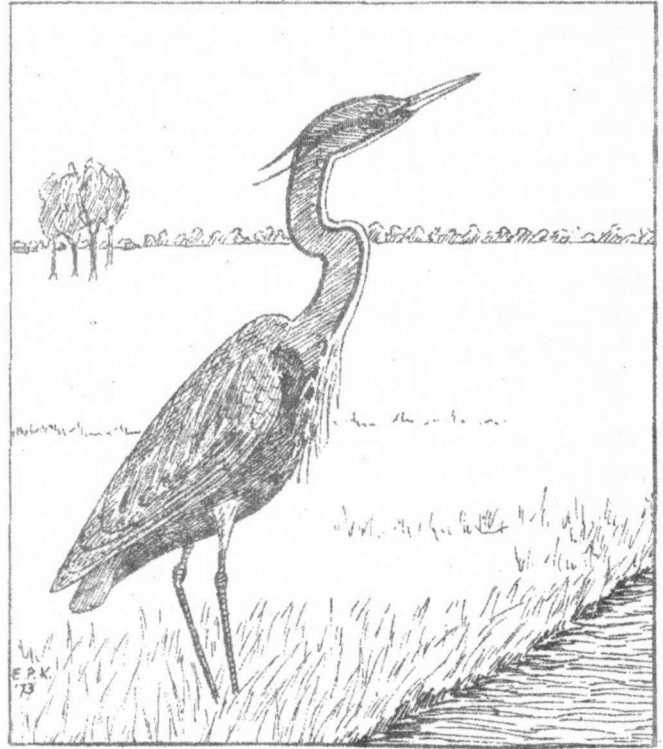
ANKEVEEN, een impressie.

Wanneer je vanuit Ankeveen de Dammerkade oploopt en de eerste vogel die je daar ziet is al direct een Purperreiger - en dit terwijl Fitis, Tjiftjaf en Winterkoning een driestemmige ouverture inzetten - dan vormt dit zeker een aangenaam begin!

Even later melden zich Visdiefjes, Zwarte Sterns, Futen en Meerkoeten, waarna ook Rietgorzen hun stamelliadje laten horen; tot aan de afslag richting Bergse Pad zullen steeds enkele Rietgorzen van boom tot boom over en weer vliegen.

Even voor het open gedeelte links snort een onzichtbare Snor; ik beloof hem op de terugweg nog even aan te komen. Ter rechterzijde zitten op paaltjes in de plas Aalscholvers hun vleugels te drogen of zo maar wat voor zich uit te staren, of kijken ietwat jaloerzig naar de vlieg- en duikkunstjes van de zovele gracieuze Sterntjes; Boerenzwaluwen scheren over het water, raken soms even met hun snaveltjes de waterspiegel; in de verte koekoekt een Koekoek.

Dan fladdert uit één van de bomen een Rietgors met een witte stuit weg; aangezien dit onder de Rietgorzen hoogst ongebruikelijk is, loop ik in de richting van de boom, waarin hij nu zit en beschouw hem nauwkeuriger: het blijkt een mooie mannetjes-Tapuit te zijn, die alvorens verder te vliegen wel even voor de kijker wil poseren. Vervolgens trekt ter linkerzijde iets anders de aandacht: daar oefent een Bruine Kiekie in prachtkleed van veel rossig aan onderzijde en kop en grijze vleugelvlekken, zwevend boven de rietkraag zijn moeilijk beroep uit; zijn verschijning brengt onder enkele Wilde Eenden daar grote schrik teweeg. Verder gaat het weer, in de richting van de grote plas, waarover je kunt uitkijken tot Nederhorst den Berg toe. Maar vlak voor die plas slaan we toch even linksaf het weggetje in dat langs de Googh naar het Bergse Pad loopt, langs bomen en struiken links en riet en lage wilgen rechts. Even luisteren naar de fraaie jodeltonen van het Zwartkopje, dat in het

Purperreiger, *Ardea purpurea*.

struikgewas verborgen blijft; verderop zijn het twee Rietzangers die op ongeveer 60 meter van elkaar boven in een struik een beurtzang aanheffen en daardoor een heerlijke rietlandsfeer scheppen. Een Gierzwaluw, later nog een, zwarte sikkels maaien regendruppels uit de wat grauwe lucht; maar de bui trekt gelukkig snel over, het klaart op.

Nu toch nog even aan de plas kijken. Daar drijven enkele Meerkoeten, Futen en Kuifeenden en wat zwemt daar dichtbij de noordkant van de plas? Dat is zowaar een Krooneend, een woerd, die zonder haast langs de kant manoeuvreert; zijn borst is zwart, lichte flanken en een bruine rug heeft hij, en een roodbruine kop met een zwavelgele kruin. Over het pad langs de plas probeer ik dichterbij te komen; de vogel maakt een kalme indruk, maar is wel waakzaam: als ik ter plaatse kom drijft hij al een eind verder.

Als ik over hetzelfde pad terugga,

vraagt een groepje ravottende Staartmezen de aandacht; ze zijn zo dichtbij, dat ik enkele stappen terug moet doen om zo goed scherp in de kijker te krijgen; één is er bij, die een geheel witte kop heeft en juist deze is zo mak, dat ik hem wel een minuut lang kan observeren! Dan voegt hij zich weer bij zijn gestreepte kameraadjes en het duurt niet lang of ze zwieren uit het gezicht, Als ik al weer dichtbij de Dammerkade ben, vliegt een paartje eenden over, in de richting van de plas; als ze dalen merk ik dat de ene een zwavelgele kruin heeft, beide hebben hele lichte handpennen. Wanneer ik weer aan de plas sta is het ornithologisch buitengebeuren compleet: mijn eerste Krooneend drijft achter in de plas en op de plek waar ik hem eerst waarnam ligt nu een andere woerd; mooie dieren zijn dit toch, opvallend aan hen is ook de felrode snavel, maar uit de verte valt toch de gele kruin het meest op.

Na enig speuren ontdek ik nu ook het wijfje: bruinig, lichte wangen, de donkerbruine kruin daartegen duidelijk afstekend; zij is veel beweeglijker dan haar echtgenoot, maakt toilet en duikt een paar keer onder, als om te bewijzen dat je echt met duikeenden te doen hebt maar langer dan zo'n 10 seconden blijft ze niet onder water; deze vogels doen je op het eerste gezicht merkwaardigerwijze aan zwemeenden denken!

Het is inmiddels al laat geworden en ik aanvaard de terugtocht via de Dammerkade. De geluiden van de kleine kapmeewenkolonie links worden weer sterker en overstemmen de meeste andere geluiden. Daar vliegt zowaar een paartje Krakeenden op met hun grijs, kastanjebruin en wit; eenden die op een onopvallende wijze heel mooi zijn.

Onderweg vliegende Aalscholvers, van snavel tot dijwlek vol vis; binnensnavels "boe"geroep van Futen in feestpak en in de bomen aardige Rietgorsjes.

Aan de rechterzijde begint nu het bos en rietgedeelte, van waaruit een snorrend geluid mij aan onze afspraak herinnert: en jawel, niet ver van de plek van enige uren tevoren krijg ik hem dan toch

nog te zien: een slanke, effen bruine vogel, die bij tijd en wijle zijn zang even onderbreekt om wat hoger in zijn struikje te klauteren tot hij het welle-tjes vindt en het dichte riet invliegt. Wanneer je het einde van de Dammerkade bij Ankeveen nadert en de laatste vogel daar is een Purperreiger - en dit terwijl Merel, Roodborst en Fitis een feestelijke finale fluiten - dan kun je jezelf ook een vogel, een geluksvogel voelen.

S.H.Poelstra.

ORGANISATIE WINTERVOEDERING EN REVALIDA-
TIE GOOI- EN VECHTLAND

uitnodiging.

Zeer geachte heer, mevrouw, mejuffrouw,
Wij hebben het genoegen u uit te nodigen voor onze 15e film- en contactavond op dinsdag, 9 oktober a.s. te 20.00 uur in de aula van de Scholengemeenschap Godelinde (tegenover het Motel Naarden).

De bekende vogel-cineast Jo van Dijk vertoont zijn nieuwe kleurenfilm over IJsland.

Toegangskaarten zijn verkrijgbaar à f2,- (c.j.p. f1,-) aan de zaal en op de onderstaande adressen:

Naarden:
Pr.Fred.Hendriklaan 6, tel.:02159-43628,
H.Weyl, Gr.Willem de Oudelaan 63, tel.:
02159-44616,
B.J.van Ingen, Joh.Schimmelstraat 6,
tel.: 02159-45658,
A.Schaap, Meerkade 6, tel.: 02159-14645,
Bussum:
H.van de Rijde, Hadhuislaan 57, tel.:
02159-10069.

Postgiro: 328180 t.n.v. G.Mulder te Naarden.

STEUNT WINTERVOEDERING opdat de vogels blijven!

E.M.Mulder-Eenjes
secre. penn.esse.

Inmiddels werd ook het jaarverslag van de organisatie Wintervoeding en Revalidatie, waarover meer in het volgende nr..

DE KOKMEEUWENKOLONIE VAN HET HILVERSUMS WASMEER

Een opmerking in het jaarverslag over 1971 van de rentmeester van de stichting "Het Gooisch Natuurreservaat" over de nadelige gevolgen van de zich steeds uitbreidende kokmeeuwenkolonie in het Hilversums Wasmeer was voor de vogelwerkgroep aanleiding een studie te laten verrichten inzake de verschillende aspecten rond deze kolonie.

Het resultaat hiervan, samengebracht in een rapport van de hand van D.A. Jonkers werd als bijdrage in de discussie toegezonden aan het G.N.R.

Het grote probleem is dat het van oorsprong voedselarme ven door de steeds meer toenemende vervuiling als gevolg van de uitwerpselen van de Kokmeeuwen geen geschikt biotoop meer blijkt te zijn voor een aantal plantensoorten, die in het Gooi niet gemist mogen worden. Bovendien gingen de Kokmeeuwen de randen van het ven als broedterrein gebruiken met als gevolg beschadiging en verdwijnen van de daar aanwezige vegetatie en het uitwijken van andere aldaar broedende vogelsoorten.

De vraag is: moet de kolonie verdwijnen of kan deze zo worden ingeperkt, dat de nadelige gevolgen tot een minimum worden teruggebracht.

In het rapport wordt deze vraag van verschillende zijden belicht. De conclusie luidde dat door het verdwijnen van de kolonie een schaarse soort als de Geoorde Fuut op den duur daar niet meer zal gaan broeden; dat andere soorten zich zullen handhaven of misschien zelfs uitbreiden; dat het gebied voor excursies onaantrekkelijk wordt; dat het water geleidelijk weer voedselarm zal worden en dat de vegetatie zich zal herstellen. Daarentegen zal het gevolg van het reduceren van de kolonie zijn dat de Geoorde Fuut vermoedelijk zal kunnen blijven broeden; dat het excursiebezoek kan worden gehandhaafd; dat er een toename mogelijk is van broedende steltlopers; dat de watersituatie zich voor een groot deel zal herstellen en dat planten van voedselarme milieus zich zullen herstellen of vestigen. Aangedrongen werd, alvorens tot ingrijpende maatregelen over te gaan, contact

op te nemen met het Rijksinstituut voor Natuurbeheer en advies te vragen van zowel botanici, hydrobiologen als van ornithologen. Ook zou het aanbeveling verdienen een onderzoek te laten instellen naar de zo belangrijke factor als de voedselsituatie van het ven. Het verheugt ons dat de rentmeester van de stichting "Het Gooisch Natuurreservaat" op onze suggesties is ingegaan en nader advies heeft gevraagd van het Staatsbosbeheer. Dit heeft op zijn beurt kennelijk het R.I.N. benaderd, want bij brief van 5 juli 1972 deelde de plv. consulent bij het Staatsbosbeheer voor het natuurbehoud ons mede dat het rapport aan het R.I.N. was voorgelegd, dat terzake het volgende berichtte:

"De maatregelen, zoals voorgesteld in het rapport "Kokmeeuwerikelen in het Hilversums Wasmeer" zijn ons inziens zeker aan te bevelen. Wij verwachten inderdaad een gedeeltelijk herstel van de oorspronkelijke levensgemeenschap, terwijl de avifauna er wel bij zal varen en de recreatieve betekenis van het reservaat niet verloren zal gaan. De uitvoering van de plannen zal overigens niet eenvoudig zijn. Het is noodzakelijk de broedgelegenheid bij de Knuppelbrug te herstellen, omdat de resterende 500 paar anders uit botanisch, ornithologisch en recreatief oogpunt op de verkeerde plaats blijven zitten. Indien wij daartoe in de gelegenheid zijn, willen wij het herstel van de levensgemeenschap door middel van een onderzoek volgen. Hierbij denken wij onder andere aan het maken van een nieuwe vegetatiekaart, doch we ondersteunen eveneens het voorstel, de voedselsituatie te laten onderzoeken. Misschien zal blijken, dat de reductie tot 500 paar niet voldoende is; een en ander moet over enkele jaren nog eens bekeken worden."

Met belangstelling wachten wij nu af tot welke maatregelen de leiding van de stichting zal overgaan. Wij ontveinzen ons niet dat een en ander niet eenvoudig is, maar achten het van groot belang dat getracht wordt een beperking van de kolonie te bewerkstelligen, zodat het Hilversums

HET LAEGIESKAMP

Wasmeer zijn aantrekkelijkheid én uit vogelkundig én uit botanisch oogpunt blijft behouden.

Het bestuur.

HET LAEGIESKAMP

Zoals reeds in de pers is gepubliceerd heeft het gemeentebestuur van Bussum gereageerd op het door de Vogelwerkgroep uitgegeven rapport over het Laegieskamp.

Het bestuur ontving onder dagtekening van 29 juni 1973 het volgende schrijven.

Geacht bestuur,

Met verwijzing naar onze brieven d.d. 23 februari j.l. nr. Ha/A 3259.3 en 19 maart 1973, nr. Ha/A 3383.2 delen wij U het volgende mede.

Aangezien het Laegieskamp vanuit natuurwetenschappelijk oogpunt van grote waarde is, heeft dit gebied onze volledige aandacht. Wij streven er dan ook naar de levensgemeenschappen van het Laegieskamp te behouden. Wij betreuren het, dat u het gebied als een "vergeten natuurgebied" betitelt.

Wij hebben - in het kader van ons hiervoor omschreven beleid - besloten tot het doen treffen van de volgende voorzieningen:

1. het aanbrengen van een damwand in het Laegieskamp. Het huidige waterpeil kan alsdan gehandhaafd blijven;
2. het verwijderen van de houten bruggetjes in het "blauwgrasland";
3. het construeren van een brug over de sloot bij de hockeyvelden.

Tevens zal het publiek door middel van een aantal aan te brengen borden er op worden geattendeerd, dat het verboden is:

- a. aan bepaalde oevers in het Laegieskamp te vissen;
- b. zich buiten de paden te bevinden;
- c. honden los te laten lopen.

In uw rapport wordt gesuggereerd, dat vanwege de gemeente niets wordt gedaan om de waarden van het Laegieskamp in stand te houden (blz. 32 en 33 van het Laegieskamp-rapport). Wij wijzen u er op, dat met het bestuur van de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten regelmatige en goede samenwerking be-

staat omtrent het treffen van maatregelen ter instandhouding van het karakter van dit gebied. Wij zijn dan ook van mening, dat bedoelde passage in uw rapport achterwege had kunnen blijven. Overigens is ons gebleken dat genoemde vereniging bij de totstandkoming van uw rapport niet betrokken is geweest, hoewel in uw rapport het tegendeel wordt gesuggereerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Bussum,
de secretaris, de burgemeester,
drs. A.J. Nieuwenhuizen A. Admiraal.

In verband met de vakanties kan het bestuur zijn definitief standpunt ten opzichte van alle in deze brief genoemde punten nog niet bepalen.

Het meende echter de bekendmaking van deze brief in De Korhaan hierop niet te moeten laten wachten en hoopt dat het in het volgende nummer van ons orgaan op deze zaak nader kan terugkomen.

Het bestuur.

WILDE EEND DOODT BUIZERD.

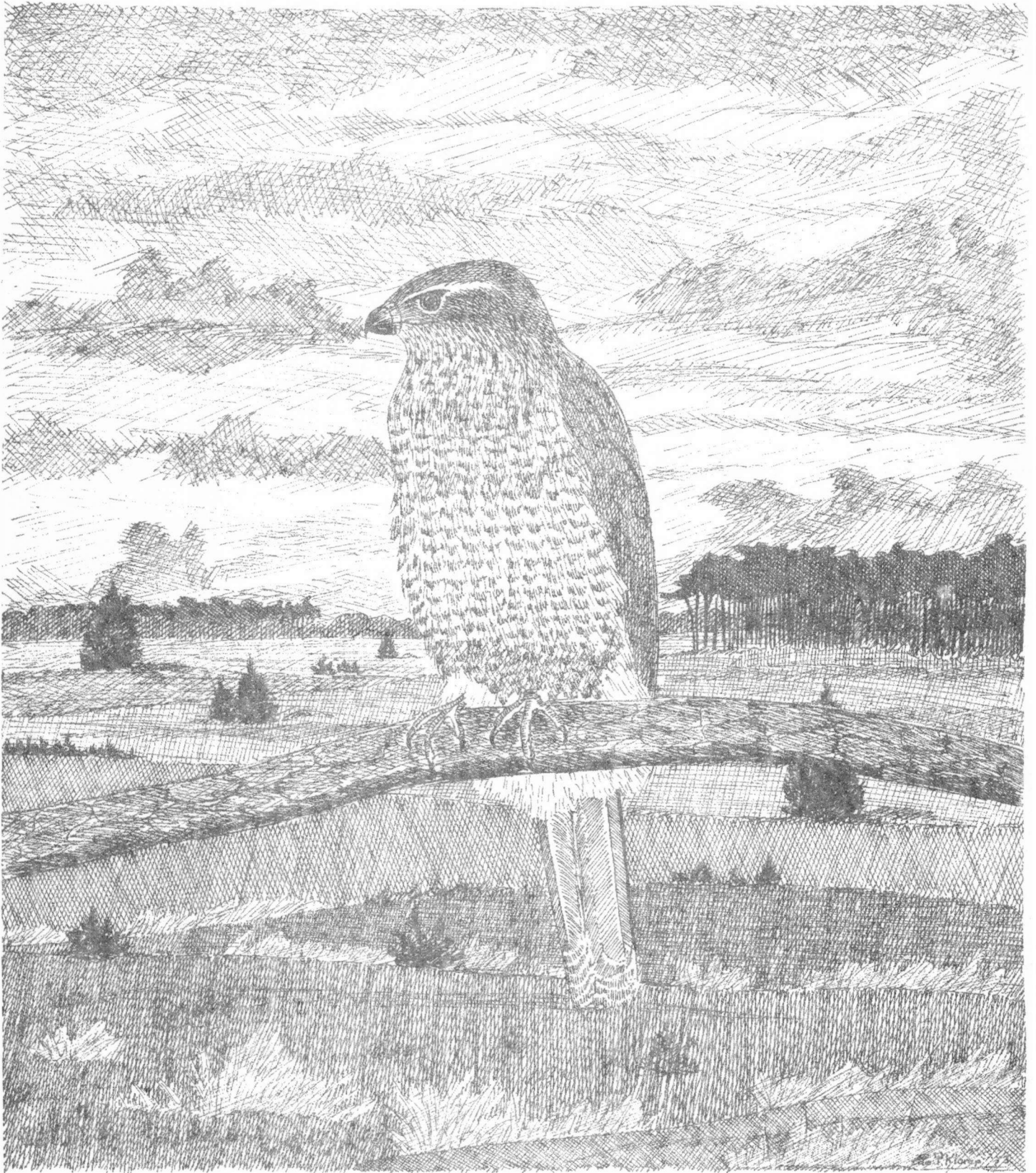
Überlingen (Bodensee), 8 augustus 1973.

Een Wilde Eend met jongen zwom in de Bodensee, toen een Buizerd zich op één van haar jongen stortte. De moeder stortte zich echter op de roofvogel zodat deze het jong losliet. De Eend hield de Buizerd zo lang onder water, tot deze geen teken van leven meer gaf, waarna ze opgewekt met haar voltallig kroost wegzwoom.

De zoöloog Rainer Ertel: "Dit was voor mij een absolute sensatie. Zo ziet men maar weer eens hoe ver de moederzorg in de dierenwereld gaat. De Eend in haar zorg dacht er niet aan dat deze drie-maal zo grote Buizerd wel eens haar ondergang kon beduiden".

Bovenstaand bericht uit het tijdschrift "Bild Zeitung" werd ons toegezonden door ons lid, de heer J. de Jager, waarvoor onze hartelijke dank.

Red.

Waar dennen roerloos bij elkander staan,

Waar konijnen dartel door de velden gaan,

Daar zal het jachtdomein

Van de machtige havik zijn.

DE HAVIK

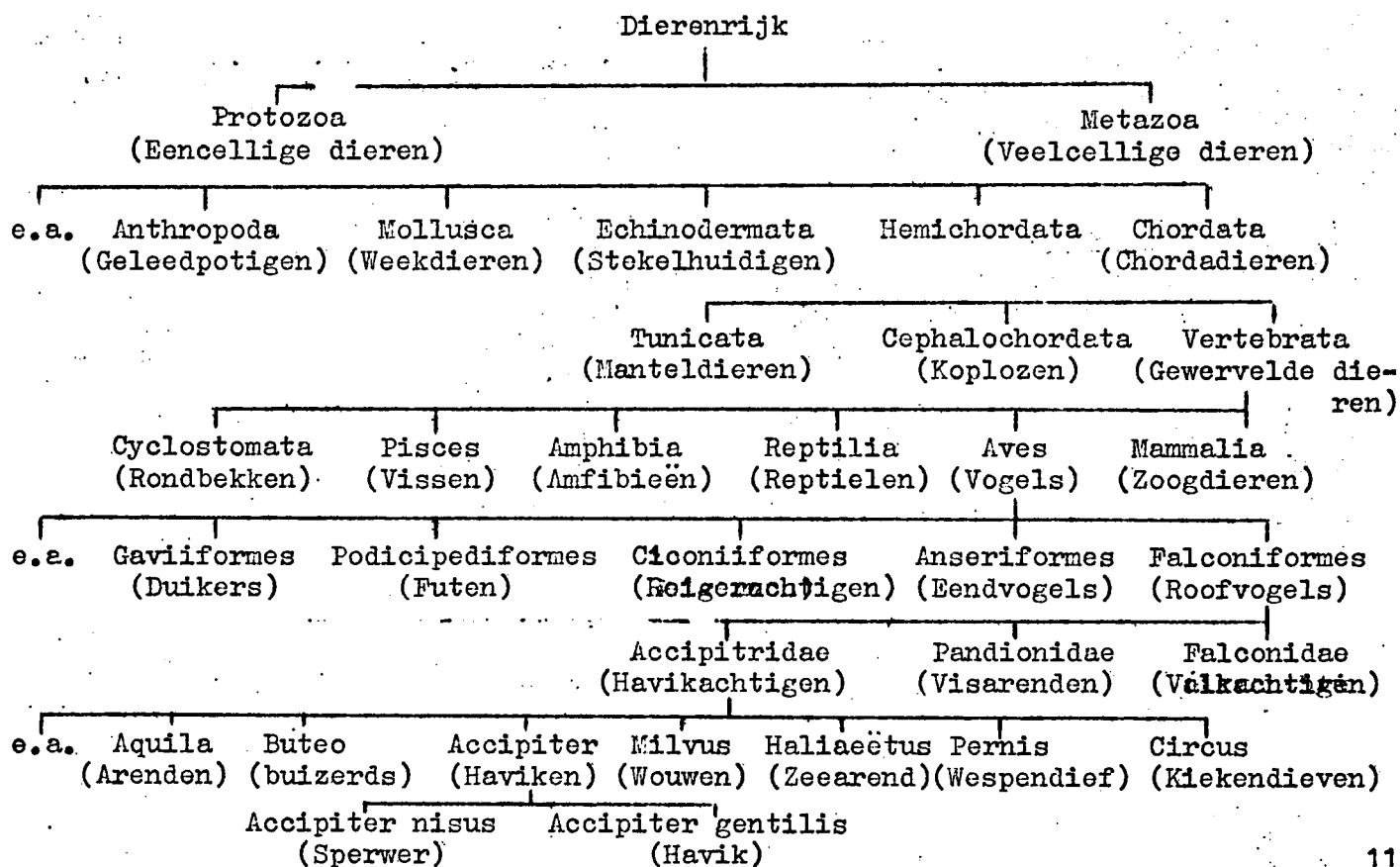
Roofvogels hebben lange tijd in een kwade reuk gestaan bij de mens. Zij roofden immers alles, ja, zelfs kinderen. Welke roofvogel er in vroeger tijden het slechtst afkwam, is moeilijk te zeggen, maar het is wel zeker dat ook de Havik een redelijke kans maakte op het predikaat van de slechtste. De Havik wordt het voor kort nog vervolgd, omdat hij de ergste concurrent is voor jagers en jachtopzieners. Gelukkig is dat nu anders; niet dat de concurrentie, als je dat althans zo mag noemen, is verdwenen, maar de tegenwoordige jager heeft wel degelijk respect voor de Havik, en zal hem niet gaarne missen. Misschien dat er ook nu nog "jagers" zijn, die Haviken uit eigen belang doden, maar dezen mag men beslist niet representatief stellen voor de jacht in ons land.

De Havik, zo ziet hij er uit.

De Havik meet ongeveer 60 cm. Het vrouwtje is, zoals bij de meeste roofvogels, groter dan het mannetje. Op de bovenzijde zijn Haviken bruin en de onderzijde is wit, dicht bezet met donkerbruine dwarsstrepen. De lange staart is van boven gebandeerd. De vleugels zijn kort. Boven het oranje-gele oog, dat bijzonder sterk is, loopt een lichte wenkbrauwstreep. Poten en washuid zijn geel. Beide geslachten zijn gelijk. Haviken lijken erg veel op vrouwelijke Sperwers en zijn daaraan ook nauw verwant. Ze zijn echter aanzienlijk groter dan Sperwers.

De Havik en zijn plaats in het systeem.

Alle dieren zijn ondergebracht in een systeem, dat men de classificatie van het dierenrijk zou kunnen noemen. De Havik behoort tot het geslacht Accipiter. Dit geslacht omvat de Haviken en de Sperwers. Het geslacht Accipiter ressorteert onder de familie der Accipitridae, waartoe o.a. ook Kiekendieven en Buizerds behoren. De familie der Accipitridae behoort tot de orde der Falconiformes, welke orde behoort tot de klasse der Aves. Deze klasse ressorteert onder de onderstam der Vertebrata, de stam der Chordata en het onderrijk der Metazoa.

De Havik als broedvogel in Nederland.

Haviken zijn in Nederland waarschijnlijk nooit talrijk geweest. Vroeger was ons land voornamelijk moerasgebied. Na de ijstijden zijn er hogere stuwwallen ontstaan, waarop zich veel later naaldhout en heide vestigden. In het oude, moerasige Nederland zullen ongetwijfeld veel roofvogels hebben geleefd, zoals Kiekenieven, enz., maar voor Haviken was er geen geschikte biotoop aanwezig. Die kwam pas veel later. Een Havik preferreert een bosachtig gebied met veel naaldhout en enkele open plekken. Thans komt de Havik als broedvogel voor op de Veluwe en op de Utrechtse Heuvelrug. Er zijn echter in ons land maar zo weinig Haviken, dat de broedplaatsen zoveel mogelijk geheim worden gehouden. En terecht, want de Havik is een kwetsbare soort. De aantallen komen zelden boven de twintig paren, en bovendien mislukt er altijd wel een deel van de broedsels. In de winter gaan de Haviken zwerven en dan kan men ze o.a. ook zo nu en dan in het Gooi aantreffen. Veel zal men ze echter niet te zien krijgen, want ze zijn erg schuw en gaan er bij de minste verontrusting al vandoor. Trekken doen de Haviken vrijwel niet, het zijn echte standvogels.

De Havik en zijn gezin.

In het nest, bij roofvogels spreekt men van een horst, broedt het wijfje drie of vier witte tot vaalblauwe eieren uit. De jongen worden na ongeveer 37 dagen geboren. De donsjongen zijn wit, de wat oudere juveniele vogels zijn bruin, met op de licht bruine onderzijde vlekken (geen duidelijke dwarsstrepen, zoals bij de oude vogels). Tijdens het broeden zorgt het mannetje ervoor, dat zijn egaal te eten krijgt en ook als de jongen zijn geboren is het het mannetje dat op jacht gaat. Hij overhandigt het voedsel dan aan het wijfje, dat op haar beurt de jongen voert. Het wijfje brengt zelden zelf voer naar het nest. Het territorium van de Havik is enorm groot en kan wel een gebied bestrijken met een straal van ongeveer tien km rond het nest. Dat nest bevindt zich meestal in een boom, maar

er zijn ook gevallen bekend waarbij het op de grond werd aangetroffen.

De Havik op jacht.

Een Havik op jacht is een ware luchtpiraat. In een onstuimige vlucht gaat hij feilloos tussen de bomen door. De prooidieren van de Havik zijn o.a. Konijnen, Eekhoorns, Vossen, Eenden, Eksters, Fazanten, Korhoenders, enz.. De prooi wordt met de klauwen gedood. De Havik jaagt vanuit een zittende positie. Zittend op een tak tuurt hij de velden af. Als hij een prooidier ontdekt achtervolgt hij die, dikwijls laag boven de grond. Is de prooi binnen zijn bereik, dan "slaat" hij deze. Dikwijls gelukt het een Konijn om de Havik voor te blijven en net op tijd het hol te bereiken.

De Havik en de wet.

De Havik komt zowel in de Vogelwet 1936 voor als in de Jachtwet. Bij de Vogelwet 1936 geniet hij volledige bescherming. De reden dat hij in de Jachtwet voorkomt is dat de Havik, tezamen met de Slechtvalk, een ~~zgn.~~ jachtvogel is, d.w.z. een vogel, die men mag gebruiken als middel om mee te jagen. Deze vorm van jacht noemt men valkenjacht of valkerij.

De Havik en de valkerij.

De valkenjacht of valkerij is al een oude jachtmethode. Namen als Valkenburg en de Valkenhof (residentie van Karel de Grote) hebben bijvoorbeeld hierop betrekking. Floris V werd tijdens een valkenjacht bij de Egelshoek in 1296 door de edelen gevangen genomen. Er bestond een strenge hiërarchie. Vorsten en adellijke personen gebruiken Giervalken en Slechtvalken, kleine landeigenaren en priesters gebruikten Sperwers en Haviken en de gewone burgers gebruikten Torenvalken. Tegenwoordig worden de jachtvogels niet meer in Nederland gevangen. Ze worden thans geïmporteerd, voornamelijk uit oost-Europese landen. Dit gebeurt overigens maar zelden, want er zijn niet veel valkeniers meer in Nederland. Ook wordt er gevlogen met asylvogels. Gewonde of verzwakte roofvogels worden door de valkenier weer "opgeleid" om straks weer te worden teruggegeven aan de na-

tuur. Om met een roofvogel te kunnen vliegen is het noodzakelijk dat het dier tam wordt, zeegmaken noemt de valkenier dat. Het is belangrijk dat de vogel zich bij zijn eigenaar op zijn gemak voelt. Dit zeegmaken vergt heel wat van de valkenier, die daar vaak zijn nachtrust voor moet opofferen. Dan moet de vogel leren om telkens weer op de hand te komen. Eerst aan een lange riem, de langveter, daarna los. Het moment, waarop de vogel voor het eerst wordt losgelaten, is voor de valkenier heel spannend. De vogel kan er immers vandoor gaan en dan is alle moeite voor niets geweest. Als de vogel wegvliegt bij zijn eerste vrije vlucht of tijdens een jachtpartij, dan gaat er wel wat door de valkenier heen, maar een goed valkenier zal het kunnen aanvaarden. Tijdens de jacht vliegt een Slechtvalk vrij rond overeenkomstig zijn natuurlijke jachtmethode, maar de Havik blijft op de hand, totdat de hond een stuk wild op doet. Dan komt het moment dat de Havik wordt losgelaten. Als de Havik zijn werk heeft gedaan gaat hij weer op de hand. De valkerij is wellicht een van de duurste jachtmethoden, maar bij de echte valkenier wordt daar niet over gesproken en staat de liefde tegenover zijn jachtvogel voorop.

De Havik en de bestrijdingsmiddelen.

Vooraf de dieren, die aan het einde van een voedselketen staan, ondervinden veel

schade van de bestrijdingsmiddelen. Ook de Havik staat aan het eind van een voedselketen. Niet of moeilijk afbreekbare stoffen, zoals de gechlloreerde koolwaterstoffen, hopen zich op in het vetweefsel van deze dieren. In tijden van voedselschaarste gaat een dier zijn vetreserves aanspreken en dan begint de schadelijke werking van die giften. Het wordt dan meestal zijn dood. Een ander zeer schadelijk effect van de landbouwgiften is, dat deze of de eieren steriel maken of de eierschaal zo zwak, dat die vaak breekt. De invloed van de bestrijdingsmiddelen is waarschijnlijk wel de belangrijkste oorzaak van de achteruitgang van de roofvogelstand in ons land. Het is te hopen, dat er aan deze toestanden spoedig een einde komt, zodat de roofvogels hierdoor niet meer zullen worden bedreigd.

E.P.Klomp.

literatuur:

Commissie voor de Nederlandse Avifauna:
"De Avifauna van Nederland",

Dr.D.Hillenius en anderen: "Spectrum
Dierenencyclopedie",

J.H.van Dam: "Jagen",

"De Nederlandse Jager",

Met dank aan de tekenaar/valkenier H.J.
Slijper, die mij enige gegevens over de
valkerij verstrekke.

GOOISE VOGELHISTORIE

Enige tijd geleden werd er in dit blad aandacht geschonken aan vogels en wettenswaardigheden van deze dieren in het Gooi van vroeger. Dankzij de uitvoerige notities van de heer C. Boekschoten uit Hilversum zijn wij in staat u een kijkje te gunnen in het vogelleven aan het begin van deze eeuw. De bronnen die door hem werden aangehaald zijn het dagblad De Gooi- en Eemlander en het tijdschrift De Levende Natuur.

Aan het eind van november 1905 vielen grote zwermen wilde Zwanen in de Eemnesser polder neer. "Pogingen om hen te schieten gelukken minder. In de nabijheid der zee houden zich IJsvogels op. Men heeft nog geen van deze dieren kunnen schieten." Vaak liep de polder geheel of gedeeltelijk onder water en werd bezocht door grote aantallen Ganzen en Zwanen, die net als nu moeilijk onder schot te krijgen zijn. Dit klinkt vaak spijtig door in de berichten, doch met trots wordt melding gemaakt: "Onze eerwaarde kapelaan schoot deze week 3 van deze vogels in 2 schoten. Door-gaans leverde het vangen dier vogels een goed daggeld op, waarbij tevens gememoreerd moet worden dat zij vaak van eerste kwaliteit waren." Later in de tijd (1909) levert het vangen van wilde Ganzen in de Eemnesser polder niet veel op en wordt er gesproken over de Bunschoter polder, waar ze nu nog vaak gesignaleerd worden. Over Dwergganzen heeft men het in 1904; een exemplaar werd door een jager geschoten, een ander "bijzonder schone Dwerggans, een zeer mak dier," werd door een sluiswachter gepakt en naar Artis gezonden. De beide heren kregen vijf gulden als beloning. Wanneer het water uit de polder was weggelopen krioelde het er van de Meeuwen, "zij azen op de visjes die op het land achterblijven."

Meerkoeten waren zeker aan de westzijde van het Gooi geen onbekenden. "In Ankeveen (1905) zijn veel watervogels, er zijn er duizenden in open plekken tussen het ijs als het ware gevuld door meest koeten of prutten en Eenden. Wat de oorzaak van het verzamelen dezer dieren is weet men niet, doch sinds mensenheugenis heeft men er niet zoveel

opgemerkt." Een bericht uit het Naardermeer (1911). "In plaats van een Snoekving visser Hoetmer in de Naardermeer een grote vogel, een jaagmeeuw of koetenviater (Grote Mantelmeeuw?) aan een zijner fleuren. 't Beest, dat 't vischje van de fleur had willen bemachtigen, had een vlucht van 1.82 m."

Introductieproeven waren de natuurliefhebbers vroeger niet onbekend, getuige het volgende verhaal (Hilversum, 1908): "2 april bevond zich alhier ter plaatse zekere S., wonende te Uitermeer, die ons een zeldzaam voorkomende, ongeveer 54 cm lange vogel liet zien, welke hij naar hij zeide bij hem aan huis was komen vliegen. Aan een der poten droeg hij een bandje met het opschrift "Naarden", zodat wij terstond vermoedden met een dergelijk exemplaar te doen te hebben als Zondag j.l. te Muiden gevonden werd. Bij nader onderzoek bleek het dier te zijn een zgn. Kwak ofwel Nachtreiger of Nachtraaf, een der 7 exemplaren welke enige tijd door de Natuurhistorische vereniging in het Naardermeer zijn gebracht."

Ooievaars worden geregeld gesignaleerd; als plaatsen worden genoemd: Hilversum, Baarn (nest), Muiderberg (nest). Een groep van 50 Ooievaars werd in augustus 1912 tussen Loosdrecht en Loenen gezien. Een gedeelte ervan zette zich op hooibergen en daken te Loenen, een an-

Kwak of Nachtreiger, *Nycticorax nycticorax*.

der deel op de daken der militaire gebouwen te Nieuwersluis. Een staaltje van kraamzorg komt uit Soest (1904): "Bij een grote brand bij de houthandel van D. aan de Brinkweg stond een hoge boom met een nest Ooievaars. De grote hitte deed de bewoners besluiten het nest te verlaten. Met de jongen in de snavel werd de in brandgevaar verkerende woning verlaten en het verblijf tijdelijk gevestigd op het aangrenzende weiland. De volgende morgen om ca. 11.00 uur werden de jongen weer uit het weiland op het nest gebracht, dat ongedeerd was gebleven. Ouders en kleinen verkeren in de beste welstand."

Roofvogels stonden in een kwade reuk en werden zonder meer gedood. In de bossen rond Lage Vuursche (1912) werd een Bergarend aangetroffen, die door een klem aan één der poten bolet werd weg te vliegen. Toen men het dier wilde naderen ging het geweldig te keer. Met stokslagen werd de vogel, die een vlucht had van twee meter, gedood. Het lijkt erop dat men in de omgeving van het Naardermeer er iets anders over dacht (1911): "De fauna van het Naardermeer, al zo beroemd, is de laatste tijd nog uitgebreid; in de laatste dagen (begin januari) toeft een Arend met een vlucht van 2½ meter." Dit zou een Zeearend geweest kunnen zijn.

Sommige gebeurtenissen krijgen speciale aandacht, zoals het kwartelen dat op daartoe geschikte plaatsen werd beoefend. Loosdrecht (1912): "Het weispel van kwartelen met steekgaren of vliegnet mag worden uitgeoefend van Zaterdag 27 april tot en met Zondag 22 juni a.s. met zonsondergang."

Het Korhoen, nu in het Gooi achteruitgaand, toen (1904) pas enkele jaren aanwezig, werd tijdens een drijfjacht in de ontrek van het Loosdrechtse bos met enkele exemplaren geschoten.

Voor de komst van de Vogelwet kon men deze advertenties tegenkomen: "Te koop zwarte merels; fluiten zuiver, wiltzang met of zonder kooi."

Er moeten nog veel meer gegevens over de Gooise vogelhistorie opgeslagen liggen in boeken, tijdschriften of andere uitgaven. Indien er mensen zijn die eens wat tegenkomen of oud materiaal hebben liggen, dan houd ik mij van harte aanbevelen.

D.A.J.

WAARNEMINGEN UIT ZUIDELIJK FLEVOLAND

Hieronder volgt het overzicht van telgegevens over de periode januari/april 1973, traject brug Muiderberg/eiland Eemmond. Voor de opzet verwijs ik naar vorige overzichten.

Doordat in januari/februari tweemaal een telling moest vervallen wegens mist en later in verband met het tellen langs de Gooikust op een 14-daags schema werd overgegaan, vielen er in b.g. periode slechts 9 waarnemingsdata.

Het gemiddelde aantal waargenomen soorten en individuen lag duidelijk hoger dan in de overeenkomstige periode in 1972. Soorten: 30 (24); individuen: 2000 (1100), exclusief een incidentele waarneming van 6000 Kolganzen. Blijft het teleurstellende feit, dat Tafeleenden, Kuifeenden en andere soorten waterwild, die vroeger bij duizenden voorkwamen in het Gooimeer, de laatste twee voorjaren verstek laten gaan.

Regelmatig aanwezige vogels.

1. FUUT: altijd aanwezig, echter in geringere aantallen dan in 1972, max. 170 op 3-3, verder meestal minder dan 10;
2. AALSCHOUWER: waargenomen vanaf 10-2, max. 36 op 31-3, (63 op 29-4-1972);
3. BLAUWE REIGER: evenals in 1972 bijna altijd aanwezig in geringe aantallen;
4. WILDE EEND: altijd aanwezig in polder en meer bij honderden t/p maars, daarna minder;
5. SLOBEEND: dikwijls aanwezig (minder dan 10);
6. KUIPEEND: meestal aanwezig in geringe aantallen (zie inleiding), 740 op 3-3, 480 op 17-3;
7. TAFELEEND: slechts 3 waarnemingen, max. 27 op 17-3 (zie inleiding);
8. GROTE ZAAGBEK: aanwezig tot in maart, aantallen duidelijk groter dan in 1972, max. 648 op 18-2 (214 op 8-1-1972);
9. NONNETJE: waargenomen in januari en februari, enkele tientallen, 472 op 29-1-1972, 730 op 7-2-1971;
10. BERGEEND: meestal aanwezig in enkele tientallen of minder, op 31-3 echter 131 in de polder; in 1972 vanaf half maart in 10-15 ex.;
11. BRUINE KIEKENDIEF: 3 maal waargenomen in maart/april, max. 5 op 28-4;
12. BLAUWE KIEKENDIEF: evenals in 1971 en 1972 regelmatig aanwezig tot max. 5 ex.;
13. TORENVALK: regelmatig aanwezig in enkele ex.;
14. FAZANT: altijd aanwezig in honderdtallen, meestal op ontgonnen land;
15. MEERKOET: altijd aanwezig tot max. 937 op 10-2, duidelijk minder dan in 1971 en daarvoor;
16. SCHOLEKSTER: vanaf begin maart aanwezig tot enkele tientallen, ongeveer als in 1972;
17. KIEVIT: evenals in 1972 regelmatig aanwezig, toenemend in maart/april tot max. 72 op 14-4;
18. WATERSNIP: 4 keer enkele exemplaren waargenomen;
19. GRUTTO: in maart gekomen, max. 20 op 17-3, daarna regelmatig aanwezig als in vorige jaren;
20. TURELUUR: in maart gekomen, max. 15 op 28-4;
21. KEMPHAAN: 4 keer enkele exemplaren, 9 op 28-4;
22. KLUUT: vanaf begin maart aanwezig, max. 19 op 28-4;
23. GROTE MANTELMEEUW: altijd aanwezig op het meer (soms ook in de polder), max. 12 op 18-2;
24. ZILVERMEEUW: altijd aanwezig, dikwijls ook in de polder, max. 92 op 31-3;
25. STORMMEEUW: evenals in 1972 vrijwel altijd aanwezig in tientallen, dikwijls ook in de polder, max. 168 op 3-3 (47 op 8-1-1972);
26. KOKMEEUW: ongeveer hetzelfde beeld als in 1972, altijd aanwezig, ook in de polder; aantallen variërend van enkele tientallen tot 600 op 3-3;
27. ZWARTE STERN: eerste waarneming op 28-4 34 ex. (in 1972 toen nog niet waargenomen);
28. VISDIEFJE: eerste waarneming op 28-4 18 ex. (in 1972 2 op 21-4);
29. HOUTDUIF: in tegenstelling tot 1972 (3 waarnemingen, max. 9 ex.): meestal aanwezig in honderdtallen, max 1000 op 10-2, voortgeschreden ontginning?
30. VELDLEEUWERIK: evenals in 1972 5 verspreide waarnemingen tot max. 20 ex.;
31. BOERENZWALUW: eerste waarneming op 28-4 1 ex. (in 1972 9 op 29-4);
32. GRASPIEPER: evenals in 1972 5 verspreide waarnemingen, max. 13 op 28-4;
33. WITTE KWIKSTAART: vanaf eind maart enkele exemplaren aanwezig;
34. GELE KWIKSTAART: vanaf eind maart 2 keer 1 ex. gezien, echter 19 op 28-4;

35. MEREL: regelmatig een enkele langs de dijk;
 36. SNOR: eerste waarneming op 28-4 5 ex. (in 1972 1 op 21-4);
 37. RIETZANGER: eerste waarneming op 28-4 3 ex. (in 1972 toen nog niet waargenomen);
 38. BAARDMELLS: regelmatig aanwezig, echter in geringe aantallen; duidelijk hoogtepunt in september/oktober (duizenden);
 39. RIETGORS: evenals in 1972 regelmatig aanwezig vanaf half maart, max. 71 op 28-4 (in 1972 12 op 19-3);
 40. SPREEUW: evenals in 1972 altijd aanwezig, echter in geringe aantallen, evenwel 620 op 31-3 (in 1972 1000 op 1-4);
 41. ZWARTE KRAAI: als in 1972 meestal aanwezig in kleine aantallen;
 42. BONTE KRAAI: evenals in 1972 aanwezig tot de 2de helft van maart in max. enige tientallen.

Incidentele waarnemingen.

1. DODAARS: 1 ex. op 20-1;
 2. WINTERTALING: 31-3 4 ex. in de polder en 3 op het meer, 14-6 6 ex. polder;
 3. KRAKEEND: 2 ex. op 14-4 en op 28-4;
 4. PIJLSTAART: 4 waarnemingen febr./april, max. 10 ex. op 14-4;
 5. TOPPEREEND: 1 ex. op 14-1;
 6. BRILDUIKER: 3 waarnemingen op het meer in febr./maart, 124 ex. op 18-2;
 7. GROTE ZEEËEND: 1 ex. op 14-1;
 8. KOLGANS: 600 ex. op 20-1; 6000 ex. op 10-2 (polder);
 9. RIETGANS: 10 ex. op 14-1;
 10. BRANDGANS: 1 ex. op 14-1;
 11. KNOBBELZWAAN: 2 ex. op 10-2 (meer);
 12. KLEINE ZWAAN: 25 ex. op 10-2 (polder);
 13. BUIZERD: 1 ex. op 14-1;
 14. SMELLEKEN: 1 ex. op 14-1;
 15. PATRIJS: 2 ex. op 14-4;
 16. WATERHOEN: 2 ex. op 14-4; 10 ex. op 28-4;
 17. WATERRAL: 1 ex. op 28-4;
 18. GOUDPLEVIER: 6 ex. op 31-3;
 19. BONTBEKPLEVIER: 2 ex. op 28-4;
 20. KLEINE PLEVIER: 4 ex. op 31-3;
 21. BOKJE: 1 ex. op 14-4;
 22. WULP: 1 ex. op 3-3; 7 ex. op 31-3;
 23. REGENWULP: op 28-4 2 ex. in de polder en 14 vliegend over het meer;
 24. GROENPOOTRUITER: 3 ex. op 28-4;
 25. HOLENDUIF: 4 ex. op 18-2;
 26. WINTERKONING: 1 ex. op 10-2; 1 ex. op 3-3;
 27. HEGGEMUS: 1 ex. op 14-4;
 28. KRAMSVOGEL: 15 ex. op 20-1; 203 ex. op 18-2; 70 ex. op 3-3;
 29. ZANGLIJSTER: 1 ex. op 3-3; 2 ex. op 28-4;
 30. KOPERWIEK: 1 ex. op 10-2; 4 ex. op 17-3;
 31. TAPUIT: 4 ex. op 28-4;
 32. BLAUWBORST: 1 ex. op 28-4;
 33. ROODBORST: 1 ex. op 28-4;
 34. FITIS: 1 ex. op 28-4;
 35. TJIFTJAF: 1 ex. op 28-4;
 36. KOOLMEES: 2 ex. op 20-1 (werd vorig jaar regelmatig waargenomen langs de dijk);
 37. KNEU: 3 keer enige ex. in maart/april;
 38. FRATER: 4 waarnemingen tot maart, 80 op 3-3;
 39. VINK: in apr. 2x 1 ex
 40. KEEP: 1 ex. op 20-1.

BROEDVOGELINVENTARISATIE VAN HET LANDGOED HILVERBEEK '71/'72

Het landgoed Hilverbeek is gelegen onder 's-Graveland ten noorden van de weg Hilversum-'s-Graveland. De grootte bedraagt circa 35 ha. Een beschrijving van het landgoed is te vinden in het handboek van "Natuurmonumenten".

Ook in de jaren 1968 t/m 1970 werd het gebied geïnventariseerd (door J.v.d.Geld en de N.J.N.Hilversum). Deze gegevens werden reeds gepubliceerd. In 1971 en 1972 werd geïnventariseerd door de N.J.N afdeling Hilversum (G.Kuyper, W.v.d.Hijden en R.Moolenbeek).

De gevolgde inventarisatiemethoden zijn:
 a. het tellen van de zingende mannetjes in het broedseizoen,
 b. het verwerken van nestkastgegevens (o.a. van Uilen) en
 c. het regelmatig observeren van grote nesten (b.v. van Eksters en Kraaien).
 Rond het grote landhuis en het grootste deel van de moestuin is niet geteld.

<u>Vogelsoort:</u>	<u>Broedparen:</u>		<u>Vogelsoort:</u>	<u>Broedparen:</u>	
	1971	1972		1971	1972
1. Wilde End:	12	+16	35. Koolmees:	24	23
2. Boomvalk:	-	-	36. Pimpelmees:	13	19
3. Torenvalk:	-	-	37. Zwarte Mees:	-	-
4. Fazant:	2	2	38. Glanskopmees:	2	2
5. Waterhoen:	5	4	39. Staartmees:	2	1
6. Meerkoet:	2	2	40. Boomklever:	7	7
7. Holenduif:	5	5	41. Boomkruiper:	6	7
8. Houtduif:	9	+10	42. Appelvink:	1	1/2
9. Tortelduif:	1	-	43. Groenling:	5	5
10. Turkse Tortel:	1	1	44. Putter:	-	1
11. Koekoek:	1?	1?	45. Kneu:	?	-
12. Bosuil:	2/3	2	46. Goudvink:	1	1
13. IJsvogel:	-	-	47. Vink:	12	10
14. Groene Specht:	1	1	48. Huismus:	10	+10
15. Grote Bonte Specht:	3	4	49. Ringmus:	2	3
16. Kleine Bonte Specht:	1	1	50. Spreeuw:	28	+30
17. Boerenzwaluw:	4	7	51. Wielewaal:	-	-
18. Witte Kwikstaart:	2	1	52. Zwarte Kraai:	1?	-
19. Winterkoning:	16	14	53. Kauw:	20	+15
20. Heggemus:	3	4	54. Ekster:	1	1?
21. Grote Lijster:	1	2	55. Vlaamse Gaai:	1	1
22. Zanglijster:	13	10		-----	-----
23. Merel:	25	+30	minimum aantal broedparen:	275	293
24. Gekraagde Roodstaart:	9	7			
25. Roodborst:	11	12	<u>Verklaring der tekens:</u>		
26. Spotvogel:	-	-	- = geen broedgeval (wel in voorgaande jaren),		
27. Zwartkop:	5	4	? = misschien een broedgeval,		
28. Tuinfluiter:	3	5	1? = waarschijnlijk een broedgeval,		
29. Fitis:	1?	3	1/2= minimaal het kleinste aantal vermelde broedparen, mogelijk 1 paar meer.		
30. Tjiftjaf:	4	8			
31. Fluiter:	1?	1			
32. Goudhaantje:	1?	1			
33. Grauwe Vliegenvanger:	2	1			
34. Bonte Vliegenvanger:	-	-			

Opmerkingen en bijzonderheden.

De grote toename van de Pimpelmees is waarschijnlijk een gevolg van het uitbreiden

van het aantal selectieve nestkasten. Doordat er de laatste jaren geen ondergroei meer is gekapt heeft de Fluiter zich dit jaar kunnen vestigen in dit gebied. Het is te hopen dat de Appelvink zich, ondanks het kappen van de boom-

gaard, zal kunnen handhaven. De Tortelduif en de Zwarte Kraai verdwenen als broedvogel, terwijl een nieuwe soort, de Putter, zich in het gebied vestigde. Wij vonden daarvan een tweede broedsel.

R.Moolenbeek.

ONS HUISZWALUWAVONTUUR

De gehele familie was verheugd, dat wij dit voorjaar eindelijk een huiszwaluw-nest aan een dakvorst zagen prijken. Al spoedig was het eerste broedsel uitgevlogen en het zwaluwenpaar begon met veel enthousiasme aan een tweede nest. Tot mijn verbazing ontdekte ik echter op een morgen wat stukjes klei en een nestje met veren en strootjes. Het nest was op de een of andere wijze verstoord of de bouwconstructie was niet bestand geweest tegen de langdurige regen. Na lang zoeken ontdekten wij de drie nestlingen in een heg. Door het gepiep van de jongen kwam het ouderpaar nog regelmatig overvliegen en vlogen de gewoonte getrouw naar het restant van het nest, om daar telkens te ervaren, dat de jongen daar niet meer waren. In de hoop, dat het ouderpaar de jongen, als zij ze zouden zien, wel zouden gaan voeren, werd het drietal op het dak van de serre gezet. Ze kropen zo snel mogelijk naar een hoekje, waar ze dicht opeen bleven zitten. De ouders vlogen direct daarna telkens over, om dan toch weer door te vliegen naar het nest; gevoerd werd er niet.

We lieten ze daarna een tijdje alleen, hopen dat ze zich dan aan de situatie zouden hebben aangepast. Toen we na een uurtje weer gingen kijken, was het drietal van het serredak verdwenen. Na lang zoeken vonden we er een terug in een Spirea, knap verstopt. Ik heb daarop een plastic bloempot als nest ingericht, een gat in de bodem gemaakt, de bloempot in een sigarenkistje met een latje vastgezet, een spijker in de bovenkant van het kistje en de laatste Zwaluw werd met het oude nestje ongeveer twee meter onder het voormalige nest opgehangen. Het ver-

haal wordt eentonig, want weer kwamen de ouders vlak langs het nest, maar gevoerd werd er niet. Weer vlogen de vogels naar de kleiresten van het oude nest. Ze begrepen niet dat het jong in dat nieuwe nest hun jong was.

Toen op gelijke hoogte het nieuwe nest uit een zolderraampje nog dicht bij het oude nest bevestigd, maar ook nu weer geen resultaat. Ten langsten leste, weliswaar onder protest van de gehele familie, het "nest" op een lange lat bevestigd, deze uit het zolderraam op de andere kant van de dakvorst gelegd, onder het raam vastgespijkerd, zodat de afstand tot het oude nest nog maar 20 cm bedroeg. Toen was het geduld oefenen, want eerst na een goed uur kwam de eerste moedige aan het nieuwe nest hangen en vervolgens kwamen de ouders beide voeren. We waren allen zeer voldaan, dat het toch nog met die ene Zwaluw goed zou aflopen.

De volgende ochtend hoorde ik om 5.30 u. vrij veel lawaai bij het nest. Toen ik ging kijken zag ik zes Huiszwaluwen steeds dicht langs het nest vliegen. Alleen het vrouwtje voerde het jong. Ik neem aan, dat dit de jongen van het eerste broedsel zijn geweest. Er schijnt toch nog een zekere familieband bij een zwaluwgezin te blijven bestaan. De gehele dag gaat het voeren thans rustig verder en wij volgen de ontwikkelingen natuurlijk met zeer veel aandacht.

De derde dag bleek echter, dat dit wel een buitengewoon moeilijk zwaluwjong was want 's middags vond ik het weer op het serredak. Thans was goede raad echter niet zo duur, want het beestje is natuurlijk prompt weer in zijn plastic om-

(vervolg op pag. 20 onderaan)

OPROEP TOT MEDEWERKING AAN ONDERZOEK NAAR VOGELSTERFTE DOOR HET VERKEER

De laatste jaren verschijnen in toenevende mate publicaties of mededelingen, waarin melding wordt gemaakt van de resultaten verkregen bij onderzoek naar faunasterfte door het verkeer. Hieronder bevinden zich vaak speciale onderzoeken naar vogelsterfte. Voor zover bekend wordt er nog niet gecoördineerd gewerkt. Ten einde op landelijk niveau inzicht te krijgen in aantallen en soorten, die als slachtoffer vallen in verschillende biotopen hebben D.A. Jonkers en G. de Vries het initiatief genomen tot het houden van regelmatige tellingen over een vast weggedeelte gedurende een aantal jaren. Zij denken hierbij aan een minimumperiode van 2 jaar (4x per maand tellen) en een lengte van zeker 3 km.

Naast deze tellingen zijn gegevens van andere onderzoeken naar vogelsterfte op de wegen en meldingen van incidentele vondsten bijzonder welkom.

Hieronder volgen nog enige verder uitgewerkte gegevens over het onderzoek.

Probleem: jaarlijks valt een groot aantal vogelslachtoffers tengevolge van het verkeer.

Doel: nagaan van de avifaunasterfte op wegen met een verschillende verkeersintensiteit, die in van elkaar verschillende landschappen liggen; feitenmateriaal aandragen, dat mogelijk van belang is bij discussies over natuur- en wegbeheer en wegeaanleg.

Onderzoekers: leden van natuurhistorische verenigingen en privé-werkende personen.

Duur van het onderzoek: voorlopig twee jaar.

vervolg van pag. 19

hulsel gestopt. De ouders hadden de opening met klei vernauwd, maar evengoed was het jong er toch weer uitgefladderd. Het merkwaardige van dit laatste voorval was echter, dat het jong heftig piepte toen ik de tuin in liep. Het ouderpaar was in geen velden of wegen te zien en ik vlei mij met de hoop, dat het beestje al zoveel vertrouwen in de mens heeft gekregen, dat ze mij te hulp riep.

D.M.J. Ras.

Methode: wekelijkse tellingen (4 maal per maand) langs wegen met zeer veel verkeer, veel verkeer en weinig verkeer, waarbij trajecten, die meer gesloten of geheel open landschap lopen bijzondere aandacht krijgen; het traject dient per wegzijde minimaal 3 km lang te zijn en wordt geacht per fiets of te voet te worden onderzocht; hiernaast worden gegevens verzameld van op andere wijze verrichte tellingen en incidentele vondsten.

Contacten: Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Rijkswaterstaat, Provinciale Waterstaat, Rijksinstituut voor Natuurbeheer, Centraal Diergeneeskundig Instituut, Zoölogisch Museum en het Vogeltrekstation.

Omschrijving:

- uit de gegevens, die uit dit onderzoek worden verkregen, wordt getracht inzicht te krijgen in hoeverre de ligging en opbouw van het wegcomplex een belangrijke mortaliteitsfactor vormt;
- hierbij kan de vraag worden gesteld welke rol het "achterland" speelt;
- het is van belang te weten welke aantallen en soorten als slachtoffer vallen en hoe de verhoudingen onderling liggen;
- nagegaan wordt of de verkeersintensiteit mede van invloed is op de vogelsterfte.

Het bestuur van de VWG Het Gooi e.o. wil graag alle leden, die voor dit onderzoek belangstelling hebben en in de gelegenheid zijn hieraan actief mede te werken, opwekken hun bijdrage te leveren. Er zullen onder onze leden ongetwijfeld zijn, die regelmatig per fiets een vaste route rijden, b.v. van huis naar het werk. Dezen zouden zich zonder enige moeite beschikbaar kunnen stellen om eenmaal per week hun vondsten te noteren. Voor de goede orde wordt eventuele deelnemers verzocht hun deelneming aan het onderzoek en de tellingresultaten door te geven aan de secretaris van de subgroep avifauna, de heer P.v.d. Poel, Ten Katelaan 2, Hilversum.

Het bestuur.

merel imiteert grote lijst:

Tijdens een broedvogelinventarisatie in het oostelijke deel van de Loosdrechtse Plassen bezuiden de oostelijke Drecht en van een gedeelte van het weidegebied de Ster onder Nieuw-Loosdrecht meende ik op vrijdag, 1 juni j.l. in het bos van een in het weidegebied gelegen buitenplaats een Grote Lijster, *Turdus viscivorus*, te horen. Bij nader onderzoek bleek echter dat de zanger geen Grote Lijster was, maar een Merel, *Turdus merula*.

Het is bekend dat vrijwel alle Lijsters veel en dikwijls ook goed imiteren. Van Merels hoort men soms voortreffelijke imitaties van bepaalde, veel gespeelde motieven van muziekstukken. Dit was echter de eerste keer dat ik van een Merel een zogave imitatie van een kenmerkende strofe uit de zang van de Grote Lijster hoorde. Bedoelde strofe is o.a. te horen op de grammofoonplaten met vogelgeluiden van het Naardermeer. Voor de mucici onder U is hieronder een notatie van deze strofe weergegeven, waarbij moet worden opgemerkt dat deze aanzienlijk lager is weergegeven dan dat zij in werkelijkheid ten gehore wordt gebracht

E.P.Klomp.

litteratuur: "De broedvogels van het gebied tussen Drecht en Oude Dijk", rapport van de broedvogelinventarisatie van de Loosdrechtse Plassen ten oosten van de Eerste, Tweede en Derde Plas, 1973 (Natuurmonumenten),

"Naardermeer, een klankbeeld uit Nederlands oudste natuurmonument" (Natuurmonumenten/Vogelbescherming)

VERHOOGING POSTTARIEVEN.

Met ingang van 1 september 1973 zijn enkele posttarieven verhoogd. Bij de postkantoren is een vouwblad verkrijgbaar, waarin de nieuwe tarieven zijn vermeld. Let U er even op dat U Uw post aan ons voldoende frankeert?

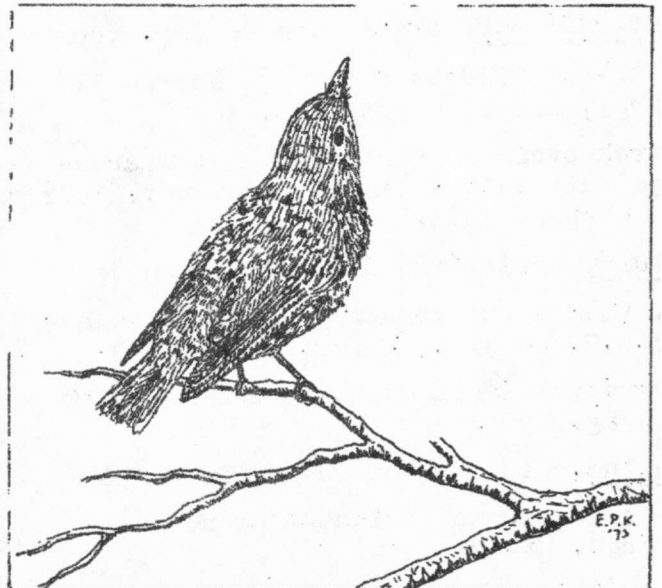
Red.

zanglijster als zangleraar

In mijn tuin geef ik o.a. gastvrijheid aan een Zanglijster, die me deze lente en voorzomer als dank steeds een uur voor zonsopkomst wekt. Zijn zang is luid, fraai en afwisselend. Geen wonder dat hij tot zangleraar is benoemd, Gisteren immers (13-6-73) zat, enkele meters onder de tak waarop hij zat te zingen, een jonge Zanglijster, nog los in de veren, lange tijd aandachtig te luisteren.

E.Frenkel.

ONTVANGEN LITERATUUR.

Stichting "Het Noordhollandsch Landschap", jaarverslag over 1972.

Overzicht activiteiten in het verslagjaar - Verslag over de 14 terreinen van de stichting.

Verslag Vogelstudie 1972 van het Contactorgaan voor Vogelstudie van de KNNV.

Lijst contactadressen - Jaarverslag contactorgaan - Verslagen over trekonderzoek, inspectie natuurbehoud Staatsbosbeheer, broedvogelonderzoek, nestkastonderzoek, sociologisch en oecologisch onderzoek vogelbevolkingen - Broedvogelinventarisaties 1973 - Verslagen van 26 vogelwerkgroepen.

Botshol.

Inventarisatiegegevens van Ad Hartog c.s over de periode 1 sept. 1971 t/m 31 aug. 1972; het verslag omvat 58 pagina's w.o. 16 kaarten met territoriumaanduidingen.

Mededelingenblad KNNV-VWG Amsterdam, 11e jrg., nr. 1, maart 1973.

Inventarisatie van de Ronde Hoep 1972 - Een kwarteeuw avifauna van de rioolwaterzuiveringsinrichting west - Verslag excursie Schiermonnikoog okt. 1972 - Waarnemingen in het Amsterdamse Bos, 1e kwartaal 1973 - Waarnemingen in de Amstelveense parken.

De Strandloper, orgaan van de ver. voor natuur- en vogelbescherming "Noordwijk", 5e jrg., nr. 2, maart 1973.

De trek over zee vergeleken met waarnemingen uit 1918 - Waarnemingen nov. 1972 t/m februari 1973.

De Wulp, periodieke informatie van de ver. voor vogelbescherming "'s-Gravenhage e.o.", 4e jrg., nr. 2, april 1973.

Excursieverslagen - Nijlganzen in en om Den Haag.

Vanellus, offic. orgaan van de Bond van Friese Vogelbeschermingswachten. 26e jrg., nr. 3, maart 1973.

De goudplevierenvangst - Overzicht :

wachtgebieden 1972 - Overwinterende Grote Bonte Spechten in en rond Leeuwarden.

26e jrg., nr. 4, april 1973.

Wolhandkrabben nu en in het verleden I - Onderling toilet maken bij Meerkoeten - Grote Lijster en Maretak - Opschorten en herwaardenen technische ingrepen in het landschap bepleit.

26e jrg. nr. 5, mei 1973.

Wolhandkrabben nu en in het verleden II - Schade aan Gele Plomp door Meerkoet - Waarneming van een Sperweruil - Bijzondere waarnemingen - Verslag van de jaarvergadering 1973 - Het Friesch Natuurhistorisch Museum.

26e jrg., nr. 6, juni 1973.

Het probleem van de diepontwatering - Wolhandkrabben nu en in het verleden III - Over spreuwenpotten - Dagroofvogels en Uilen in en rond Leeuwarden in het trekseizoen 1972/1973 - De Wespandief - Bijzondere waarnemingen - Jaarvergadering It Fryske Gea - Vijftig jaar Friesch Natuurhistorisch Museum - Blauwe Reiger vist vanaf paal.

De Pieper, maandblad van de VWG "Noordhollands Noorderkwartier.

12e jrg., nr. 3, maart 1973.

Passage van zee- en kustvogels in de herfst 1972 - Mortaliteit en broedsucces bij de Kolgans.

12e jrg., nr. 4, april 1973.

De jacht op Texel - Roofvogelstand in de A.W. duinen 1972 - De Distelvink (=Putter-Red.) in de Zaanstreek - Veldwaarnemingen.

12e jrg., nr. 5, mei 1973.

Vragen rond de geringe aanwas van Eiders en Bergeenden op Vlieland I.

12e jrg., nr. 6, juni/juli 1973.

Vragen rond de geringe aanwas van Eiders en Bergeenden op Vlieland II - De Zwarte Kraai en Ekster als broedvogel op Texel - Veldwaarnemingen.

-----zie ook volgende pag.

De Fitis, med. blad VWG Haarlem.

9e jrg., nr. 2, april 1973.

De Avifauna van west-Nederland en het atlasproject - Inventarisatiegegevens van de Heksloot 1972.

9e jrg., nr. 3, juni 1973.

Broedvogelinventarisatie 1972 van het Jachtduin e.o. - De Kleine Mantelmeeuw voor het eerst broedend in de A.W. duinen - Broedvogelverslag Elswout 1972 - Nestkastverslag idem - Het gedrag van vogels - Over het broeden van de Kuifeend in de A.W. duinen in 1972 - Veldwaarnemingen - Terugmeldingen uit Zuid-Kennemerland.

De Tjiftjaf, orgaan van de VWG van C.en

K.J.N., 18e jrg., nr. 2.

Stookolieslachtoffers op Vlieland - Gedragsbeschrijving van zangvogels - Welk gedrag wijst op het broeden van een soort? - Bijzondere waarnemingen.

Het Vogeljaar, 21e jrg., nr. 3, juni '73.

De Blauwe Reiger in Nederland...wel of wee II - Roeken gevraagd - Ganzen in Noord-Groningen in het winterseizoen 1971/1972 - Vogelen aan de Bosporus - Waarom vinden wij vogels mooi? - Invloed van bestrijdingsmiddelen.

(afgesloten 18 juli 1973)

VELDWAARNEMINGEN

aart bo

Fuut:	2 ex.	6-5-73	Laarder Wasmeer	J. Harder
	26 ex.	8-5-73	Dammerkade/Bergsepel	J. Klein
	9 ex.	16-6-73	Wijde Gat (6 juv.)	Ch. M. Steen
Geoorde Fuut:	14 ex.	apr/mei	Laarder Wasmeer, aanvankelijk 5, later 7 nesten geteld!	J. Harder
Dodaars:	3 ex.	15-5-73	Anna's Hoeve	J. Harder
	1 ex.	19-5-73	idem	G. Heise
Blauwe Reiger:	29 n.	3-5-73	Achttienhoven (20 nesten bewoond)	J. Harder
	5 ex.	16-6-73	Hilversums Kanaal	Ch. M. Steen
Purperreiger:	2 ex.	4-5-73	Laarder Wasmeer (overvl. naar N.W.)	J. Harder
	1 ex.	19-5-73	idem (vloog naar Z.)	idem
	1 ex.	26-5-73	Zuiderzeeweg, Ankeveen	v. d. Poel/ Poelstra
	2 ex.	31-5-73	Laarder Wasmeer (vloog naar N.)	J. Harder
	1 ex.	24-6-73	Kromme Rade (KNNV-excursie)	G. Heise e.a.
Woudaapje:	1 ex.	27-5-73	Vijfde Plas, Loosdrecht	D. M. J. Ras
	1 ♂	31-5-73	Kortenhoefse Plassen	B. 't Hart
Roerdomp:	1 ex.	16-6-73	Wijde Gat	Bakker/Weinberg/ Steen en v. d. Hoef
	1 ex.	24-6-73	Kromme Rade (KNNV-excursie)	G. Heise e.a.
Ooievaar:	1 ex.	18-6-73	Vliegveld, Hilversum	fam. Ras
Lepelaar:	3 ex.	4-5-73	Fort Ronduit	gebr. v. Woersem
Zomertaling:	1 p.	5-5-73	Eempolders, noord	C. ten Haken
	1 ♂	12-5-73	idem	idem
	1 ♂	13-5-73	idem	idem
Krakeend:	16♀	26-5-73	Oud-Naarden/Huizen	v. d. Poel/ Poelstra
Slobeend:	225 ex.	11-6-73	Laarder Wasmeer	J. Harder
Krooneend:	4 ♂	12-5-73	Vinkeveense Plassen	A. Bode
	2 ♂	10-6-73	Gooimeer/Zuidelijk Flevoland	I. v. Woersem

Tafeleend:	1 o	3-6-73	Laarder Wasmeer (op nest met 11 ei.)	J.Harder
Bergeend:	178 ex.	31-5-73	idem	idem
	1 ♂+♀	3-6-73	idem (met 3 pulli)	Harder/Osieck
	1 ♂+♀	11-6-73	idem (met 11 pulli)	J.Harder
Canadese Gans:	1 ex.	20-5-73	Eemnesservaart, Eemnes (volgens verhalen bij Raboes meer ex. 30-40?)	I.v.Woersem
Buizerd:	1 ex.	1-7-73	Laarder Wasmeer	fam.Heise
Sperwer:	1 o	31-7-73	Hengstenberg, Hollandsche Rading	D.A.Jonkers
Bruine Kiekendief:	1 ♀	31-5-73	Kortenhoefse Plassen	't Hart/Slot
Boomvalk:	1 ex.	6-5-73	Naarden, J.J....plantsoen	Lips/Woersem
	1 ex.	6-5-73	De Limiten	I.v.Woersem
	1 ex.	12-5-73	Eempolders noord	fam.Ten Haken
	2 ex.	19-5-73	Laarder Wasmeer	Harder/Heise
	1 ex.	27-5-73	Engelsjan, Laren	D.A.Jonkers
	1 ex.	31-5-73	Kortenhoefse Plassen	't Hart/Slot
	1 ex.	6-6-73	Westerheide, Laren	P.Slot
	1 ex.	31-6-73	Hengstenberg, Hollandsche Rading	D.A.Jonkers
Torenvalk:	1 ex.	8-5-73	Dammerkade/Bergsepad	J.Klein
	1-3 ex.	12-5/15-7-73	Kromme Rade	fam.Heise
	2 ex.	12-5/15-7-73	Laarder Wasmeer (met 3 juv.)	idem
	1 ex.	21-6-73	Diependaalselaan/Loosdrechtseweg	idem
	1 ex.	13-7-73	's-Gravelandsewaartweg	idem
	3 juv	15-7-73	Laarder Wasmeer (uitgevlogen)	idem
	1 ex.	21-6-73	Westerheide, Laren	P.Slot
	1 ♀	29-7-73	Laren/Eemnes (met 3 uitgevlogen juv.)	I.v.Woersem
Korhaan:	3 ex.	25-5-73	Bussummerheide	S.H.Poelstra
Scholakster:	2 ex.	13-5-73	Eempolders (broedgeval)	C.ten Haken
Bontbekplevier:	22 ex.	28-7-73	Huizerpier/Huizermeent	I.v.Woersem
Kleine Plevier:	3 ex.	28-7-73	Magdalena bij Huizen	idem
Watersnip:	6 p.	5-5-73	Eempolders	fam.Ten Haken
Oeverloper:	1 ex.	5-5-73	Eempolders noord	idem
	1 ex.	5-5-73	Laarder Wasmeer	J.Harder
	1 ex.	19-5-73	idem	idem
	1 ex.	20-5-73	Eempolders	I.v.Woersem
	3 ex.	28-7-73	Amsterdam-Rijnkanaal, Nigtevecht	idem
	7 ex.	28-7-73	Huizerpier	idem
Tureluur:	1 ex.	2/11/13-6-73	Laarder Wasmeer	Harder/Osieck
	1 ex.	16-6-73	Wijde Blick	Ch.M.Steen
	7 ex.	23-6-73	Laarder Wasmeer	G.Heise
Groenpootruiter:	1 ex.	28-7-73	overvliegend bij Huizerpier	I.v.Woersem
Zwarte Stern:	4 ex.	8-5-73	Dammerkade/Bergsepad	J.Klein
	3 ex.	28-5-73	Eerste Plas, Loosdrecht	D.M.J.Ras
	2 ex.	16-6-73	Wijde Gat	Ch.M.Steen
	2 ex.	16-6-73	Wijde Blick	idem
Visdiefje:	2 ex.	5-5-73	Vecht bij Nigtevecht	I.v.Woersem
	2 ex.	8-5-73	Dammerkade, Ankeveen	J.Klein
	1 ex.	12-5-73	Kromme Rade	fam.Heise
	2 ex.	4-6-73	Eerste Plas, Loosdrecht (zijn door personeel van Natuurmonumenten broedend aangetroffen in de jachthutten aldaar. -Red.)	D.M.J.Ras
Tortelduif:	1 ♂	6-5-73	De Limiten	I.v.Woersem
	8 ex.	6-5-73	Naardereng, Naarden	Klein/v.Donkersgoed/ Schipper

Tortelduif:	2 ex.	16-5-73	Bantam, Hilversum	J.Klein
10-tallen	ex.	22-24-6	Kwekerij Van Dijk, Eemnes	Lips/Woersem
Koekoek:	2 ♂	4-5-73	Zanddijk/Fort Ronduit	I.v.Woersem
	3 ex.	8-5-73	Dammerkade/Bergsepad	J.Klein
	3 ex.	16-6-73	Wijde Gat	Ch.M.Steen
	3 ex.	26-5-73	Gooimeerkust	Poelstra/v.d. Poel
Bosuil:	1 ex.	mei '73	Verschurestraat, Hilversum	P.Slot
	1 ♂	31-5-73	Moleneind, Kortenhoef	't Hart/Slot
Ransuil:	1 ex.	24-5-73	Hoorneboegseheide	fam.Heise
	1 ex.	25-5-73	Reigerstraat, Hilversum-oost	J.Harder
	1 ex.	26-5-73	Zanddijk	(Poelstra/v.d. Poel
	1 ex.	26-5-73	Zuiderzeeweg	(Poelstra/v.d. Poel
	1 ex.	23-6-73	Laarder Wasmeer	fam.Heise
	1 ex.	juli '73	Hengstenberg, Hollandsche Rading	Kemper/Jonkers
Velduil:	1 ex.	26-5-73	Zanddijk	Poelstra/v.d. Poel
Gierzwaluw:	1 ex.	28-7-73	Eemdijk (lag verland op straat)	A.Bode
Groene Specht:	2 ex.	23-6-73	Gooilust	Ch.M.Steen
Grote Bonte Specht:	1 ex.	23-6-73	idem	idem
Huiszwaluw:	1 ex.	6-5-73	Naardereng	v.Donkersgoed
	4 ex.	8-5-73	Dammerkade/Bergsepad	Klein/Schipp.
Oeverzwaluw:	1 ex.	5-5-73	Fort Ronduit	J.Klein
Boompieper:	1 ex.	16-6-73	Wijde Gat	I.v.Woersem
Witte Kwikstaart:	1 ex.	14-5-73	Anna's Hoeve (broedgeval)	Ch.M.Steen
Klapekster:	1 ex.	19-5-73	Zanddijk	J.Harder
Winterkoning:	2 ex.	juni '73	Hoorneboegseheide	J.J.Fennet
	3 ex.	16-6-73	Wijde Gat (2 nesten met 6 en 5 jong)	fam.Heise
	11 ex.	23-6-73	Gooilust	Ch.M.Steen
Grote Lijster:	2 ex.	3-5-73	Corversbos	idem
	2 ex.	4-5-73	Hoorneboegseheide-zuid	fam.Heise
	2 ex.	6-5-73	idem-noord	idem
Zanglijster:	1 ex.	23-6-73	Gooilust	idem
Koperwiek:	1 ex.	2-6-73	Limitische Heide (betrof ex. met gekneusde vleugel, dat zich verder goed kon redden!)	Ch.M.Steen ea.
				gebr.v.Woersem
Tapuit:	7 ex.	12-5-73	Westerheide	I.v.Woersem
Roodborsttapuit:	1 p.	24-6-73	idem (Broedgeval?)	idem
	4 ex.	22-7-73	idem (bestond uit 1 paartje met 2 jonge ex.. Bevestiging van bij vorige waarneming gestelde vraag?)	W.M.v.Hoogmoed
Paapje:	1 ♂	12-5-73	Keverdijk, Naarden	Lips/Woersem
Gekr. Roodstaart:	1 ♂	5-5-73	Vecht bij Nigtevecht	fam.v.Woersem
	3 ex.	11-5-73	Hoorneboegseheide (in nestkastje, broedsel verstoord!)	fam.Heise
Roodborst:	2 ex.	23-6-73	Gooilust	C.M.Steen e.a.
Sprinkhaanrietz.:	1 ex.	24-5-73	Zuiderzeeweg, Valkeveen	J.Klein
	1 ex.	26-5-73	idem	Poelstra/v.d. Poel
Snor:	2 ex.	8-5-73	Dammerkade/Bergsepad	Poel
Grote Karekiet:	4 ex.	26-5-73	Oud-Naarden/Huizen	J.Klein
	1 ex.	16-6-73	Wijde Gat	Poelstra/v.d. Poel
				Ch.M.Steen

Kleine Karekiet:	7	6	6-5-73	Oud-Naarden/Huizen	v. Donkersgoed
	1 ex.		8-5-73	Bergsepad, Ankeveen	Klein/Schipp.
	7 ex.		26-5-73	Oud-Naarden tot Huizen	J. Klein
					Poelstra/v.d.
					Poel
Bosrietzanger:	3 ex.		16-6-73	Wijde Gat	Ch. M. Steen
	3 ex.		26-5-73	Zuiderzeeweg/Zanddijk	Poelstra/v.d.
					Poel
Rietzanger:	1 ex.		4-6-73	Laarder Wasmeer (broedgeval)	D. A. Jonkers
	1 ex.		8-5-73	Bergsepad, Ankeveen	J. Klein
	3 ex.		16-6-73	Wijde Gat	Ch. M. Steen
Spotvogel:	1 ex.		26-5-73	gemaal Eemnesservaart	(Poelstra/v.d.)
	1 ex.		26-5-73	Eemnes, dorp	
	1 ex.		26-5-73	Oud-Huizerweg	(Poel)
Zwartkop:	3	6	6-5-73	De Limiten	I. v. Woersem
	1 ex.		11-5-73	Zwarte Berg	fam. Heise
	1 ex.		19-5-73	Laarder Wasmeer	idem
	1 ex.		27-5-73	Naardereng-Hoge Zeeweg	J. Klein
	1 ex.		16-6-73	Wijde Gat	Ch. M. Steen
Tuinfluitier:	2	6	5-5-73	Fort Ronduit	I. v. Woersem
	3	6	6-5-73	Oud-Naarden/Naarden-Huizen	J. Klein e.a.
	4 ex.		8-5-73	Dammerkade/Bergsepad	J. Klein
	1 ex.		11-5-73	Zwarte Berg	fam. Heise
	1 ex.		16-6-73	Wijde Gat	Ch. M. Steen
Grasmus:	4 ex.		23-6-73	Gooilust	idem
	3	6	6-5-73	Oud-Naarden/Naarden	v. Donkersgoed
					Klein/Schipp.
	7 ex.		26-5-73	Oud-Naarden/Huizen	Poelstra/v.d.
					Poel
Braamsluiper:	1 ex.		10-5-73	Westerheide, rustgebied (Aartjesberg)	S. H. Poelstra
	1 ex.		16-5-73	Bantam	J. Klein
	1 ex.		17-5-73	Westerheide, bij noodsholen	S. H. Poelstra
	1 ex.		19-5-73	Laarder Wasmeer	J. Harder
	1 ex.		26-5-73	begraafplaats, Eemnes	S. H. Poelstra
Fitis:	24 ex.		8-5-73	Dammerkade/Bergsepad	J. Klein
	2 ex.		16-6-73	Wijde Gat	Ch. M. Steen
Tjiftjaf:	30 ex.		8-5-73	Dammerkade/Bergsepad	J. Klein
	1 ex.		16-6-73	Wijde Gat	Ch. M. Steen
	4 ex.		23-6-73	Gooilust	C. M. Steen e.a.
Fluiter:	1 ex.		6-5-73	De Limiten	I. v. Woersem
	1 ex.		26-5-73	Bikbergerbos	Poelstra/v.d.
					Poel
	1 ex.		16-6-73	Wijde Gat	Ch. M. Steen
Goudhaantje:	1 ex.		23-6-73	Gooilust	C. Steen e.a.
Grauwe Vliegenv.:	1 ex.		16-5-73	Bantam, Hilversum	J. Klein
	1 ex.		4-6-73	Laarder Wasmeer	fam. Jonkers
Bonte Vliegenv.:	1 ex.		7-5-73	Hoorneboegseheide	fam. Heise
Zwarte Mees:	1 ex.		23-6-73	Gooilust	C. Steen e.a.
Baardmees:	2 ex.		28-7-73	Bergsepad, Ankeveen	I. v. Woersem
Boomklever:	1 ex.		19-5-73	Hoorneboegseheide (betreft goed ver-	fam. Heise
				lopen broedgeval in een spleet van	
				een vliegden).	
	2 ex.		23-6-73	Gooilust	C. Steen e.a.

Geelgors:	1 ♂	6-5-73	Magdaleen-Patriottenweg	v.Donkersgoed Klein/Schipp.
	1 p.	10-3/	Westerheide	T.v.Woerseem
	1 p.	24-6-73	Kwekerij Van Dijk, Eemnes	idem
	1 ♂		St.Janskerkhof, Laren (het ♂ van het St.Janskerkhof zat + 150 m van de broedplaats op de Westerheide. Zou eventueel hetzelfde ex. kunnen zijn).	idem
Putter:	1 ♂	12-5-73	begraafplaats Nieuwersluis (vorig jaar op deze plaats paartje met jongen gezien!)	A.Bode
	2 ex.	28-7-73	Bergepad, Ankeveen (met 2 jongen)	I.v.Woerseem
Kneu:	2 ex.	24-6-73	Kromme Rade (later bleek dit een paartje te zijn dat 5 eitjes had, waaruit op 7-7-73 5 jongen werden geboren).	fam.Heise
	1 ex.	2-6-73	Bollenlaan	I.v.Woerseem
Goudvink:	2 ex.	4-7-73	Corversbos	fam.Heise
	1 ♂	28-7-73	Bikbergerbos	I.v.Woerseem
Spreeuw:	1 ex.	28-7-73	Larenseweg, Hilversum (dit ex. ver- toonde voor + 35% albinoverschijn- selen. Leek daardoor bij eerste oogopslag veel op een Specht).	A.Bode
Bonte Kraai:	1 ex.	16-5-73	Noordpolder, Muiderberg	J.Koel

Zo vrienden, tot zover een extract uit de waarnemingen die ik deze zomer heb gekregen. Het valt mij op dat er in de vakantietijd duidelijk een "gat" valt, zodat de bovenvermelde waarnemingen voor het grootste deel op de maanden mei en juni betrekking hebben en dat het bijna steeds weer dezelfde leden zijn die mij hun kaartjes sturen. Komen de overige leden geen vogel meer tegen? Nou, dat lijkt mij sterk, want uit mijn overzicht blijkt toch wel zonneklaar dat er in het Gooi nog heel veel te beleven valt voor een echte vogelaar. Voor mijn rubriek in De Korhaan van november hoop ik dat u allemaal eens uw kaartjes instuurt. En niet alleen voor november natuurlijk. Ik wens u veel genoegen in bos en veld of bij het water en laat het mij daarna eens weten. Alvast bedankt.

Aart Bode,
Banckertlaan 87,
Hilversum.

Evenals het vorige nummer van De Korhaan is ook dit nummer weer ruim een maand later verschenen, dan aanvankelijk was gepland. De oorzaak hiervan is echter geen verkeerde planning, maar ligt in het feit, dat alle tekeningen en vrijwel alle koppen verloren zijn gegaan, zodat deze opnieuw gemaakt moesten worden, hetgeen nogal wat tijd heeft gekost. U zult begrijpen dat wij, nu De Korhaan duidelijk een eigen gezicht heeft gekregen, daarvan moeilijk kunnen afwijken.

LIJST VAN ADRESSEN, DIE U NODIG KUNT HEBBEN.

Het bestuur.

Voorzitter: momenteel vacant;
Secretaris: J.Klein, Zwaardemakerstraat 12, Bussum, telefoon: 02159-13389;
Penningmeester: B.Hartkamp, Hazenstraat 42, Hilversum, telefoon: 02150-42654;
Leden: bij deze leden berust tevens het contactadres van de voor hun naam
genoemde subgroep:
Avifauna: P.v.d.Poel, Ten Katelaan 2, Hilversum, telefoon: 02150-
13887;
Neotkasten: R.G.Moolenbeek, Erfgooiersstraat 597, Hilversum;
Excursies: mevr.L.J.Dwars-van Achterbergh, Prinsenstraat 15, Hilver-
sum;
De Korhaan: E.P.Klomp, Fuchsiastraat 10, Hilversum;
Z.Flevoland: J.Koel, Pr.Beatrrixlaan 19, Weesp, telefoon: 02940-12235;
mevr.M.A.F.H.de Wijs-Tabois, Stalpaertstraat 10, Hilversum, telefoon:
02150-56928;

Verdere contactadressen:

Ringonderzoek: E.R.Osieck, Noord-Crailloseweg 6, Huizen, post Bussum, telefoon: 02159-
18661;
Controleurs Vogelwet-1936: L.F.Rijnja, K.P.C.Bazelstr. 9, B'sum;
Tentoonstellingen en Propaganda: H.P.C.v.d.Berg, Adelheidstraat 10, Bussum, telefoon:
02159-13981;
Vogelcursus: mevr.M.Th.Groen-van Harmelen, Ferdinand Bollaan 11, Baarn, telefoon:
02154-3043;
Inzenden Waarnemingskaartjes: A.Bode, Banckertlaan 87, Hilversum, telefoon: 02150-
13950;
Voorlichting en Documentatie: mevr.M.A.F.H.de Wijs-Tabois, Stalpaertstraat 10, Hil-
versum, tel.: 56928;
Opgeven excursies: C.de Rooij, Rading 80, Nieuw-Loosdrecht, telefoon: 02158-1641 (na
18.00 uur)

INHOUD:

Een hondelieven.....	pag. 1
Programma.....	2
Excursies.....	3
Mededelingen.....	3
Ankeveen, een impressie.....	6
De Kokmeeuwen van het Hilvers.Wasmeer..	8
Het Laegieskamp.....	9
De Havik.....	10
Gooise vogelhistorie.....	14
Waarnemingen uit Zuidelijk Flevoland...	15
Broedvogelinventarisatie Hilverbeek....	18
Ons huiszwaluvenavontuur.....	19
Oproep tot medewerking onderzoek.....	20
Merel imiteert Grote Lijster.....	21
Zanglijster als zangleraar.....	21
Ontvangen literatuur.....	22
Veldwaarnemingen.....	23
Lijst contactadressen.....	28
<u>Inhoud.....</u>	<u>28</u>

redactie, typewerk en illustraties:

E.P.Klomp,
stencilwerk:
fam.Reddingius e.a.,
vormgeving:
C.en E.P.Klomp.

SCHILDERIJEN
 SCHILDERIJ-LIJSTEN
 VERVEN VOOR
 HUIS- EN KUNSTSCHILDER
 HOBBY-MATERIALEN
 BEHANG AUTOLAKKEN
 ZONWERING

Fa v/d BRINK - BUSSUM
 RAADHUISSTRAAT 27, TEL. 143 68

voor tuin- en kamercultuur

tulpen, narcissen, crocussen,
 hyacinten, paperwhites

als speciaal geschenk

opgemaakte crocuspotten
 hyacinten op glas
 paperwhites op grint
 (reeds voorgetrokken; kunnen
 direct in het licht gezet worden)

g.m. langhout

zaad- en vogelhandel
 hilvertsweg 115, telefoon 4 20 03, hilversum

VOGELS ZIEN MET EEN BRIL, CONTACT-
 LENZEN, EEN ZONNEBRIL OF EEN KIJKER
 VAN:

klop & verkade

VLIETLAAN 30 BUSSUM TELEFOON 30615

oogmeting volgens nieuwste methode [na afspraak]
 een jaar garantie op uw bril tegen breuk en verlies!!
 aangesloten bij alle ziekenfondsen

ROB STRIK

FOTO KINO HI-FI-STEREO

HILVERSUM VEENENDAAL WAGENINGEN

GESPECIALISEERD IN
 REFLEXCAMERA'S
 EN TELELENZEN

gijsbrecht van amstelstraat 149, tel. 4 2130 en
 groest 136, telefoon 174 35, hilversum

voor losse bloemen
 kamer- en tuinplanten

bloemisterij
gerard lamaker

boomberglaan 71a
 telefoon 4 29 63
 hilversum

breng eens een bezoek aan onze kwekerij

al uw natuurboeken,
 speciaal op het gebied van

vogels

bij

BOEKHANDEL **W** WILHELMINA

landstraat 33b, bussum
 telefoon (0 21 59) 131 03